



สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชา วิทยาการจัดการ ในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเป็นวัตถุประสงค์ ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์และที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ตามการรับรู้ของอาจารย์
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์และที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
3. เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระตามการรับรู้ของ ผู้ประกอบการ
4. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระระหว่างกลุ่ม อาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์สังกัดคณะวิชาวิทยาการจัดการใน สภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่สอนนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในชั้นปีสุดท้ายของปีการศึกษา 2531 จำนวน 72 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบ Purposive Sampling จำนวน 200 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มี จำนวน 2 ฉบับคือ สำหรับอาจารย์และผู้ประกอบการ โดยแต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ลักษณะที่พึงประสงค์และที่เป็นจริง (เฉพาะฉบับของอาจารย์) สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 91.14 และจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS (The Statistical Package for Social Sciences) ของศูนย์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเสนอตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์
4. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระระหว่างกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 272 คน จำแนกเป็นอาจารย์จำนวน 72 คน และผู้ประกอบการจำนวน 200 คน อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 25 คน หรือ (ร้อยละ 34.70) เป็นเพศหญิงจำนวน 47 คน (ร้อยละ 65.30) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-40 ปี (ร้อยละ 25.00) และระหว่าง 41-45 ปี (ร้อยละ 22.20) ตามลำดับ และมีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไปจำนวน 43 คน (ร้อยละ 59.70) ส่วนวุฒิทางการศึกษา ส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรีจำนวน 37 คน (ร้อยละ 51.40) และสอนในคณะวิชาวิทยาการจัดการเป็นเวลา 3 ปี คือจำนวน 24 คน (ร้อยละ 33.30)

ส่วนผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น จำแนกเป็นเพศชายจำนวน 124 คน หรือ (ร้อยละ 62.00) และเป็นเพศหญิงจำนวน 76 คน (ร้อยละ 38.00) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-35 ปี จำนวน 45 คน (ร้อยละ 22.50) และกลุ่มที่ใกล้เคียงกันคืออายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 39 คน (ร้อยละ 19.50) ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 78 คน (ร้อยละ 39.00) และระดับปริญญาตรีจำนวน 71 คน (ร้อยละ 35.50) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจมาแล้วเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 1-5 ปี จำนวน 82 คน (ร้อยละ 41.00) ใช้เงินทุนของตนเองสำหรับการดำเนินธุรกิจจำนวน 171 คน (ร้อยละ 85.50) และแรงกดดันคาลใจในการดำเนินธุรกิจนั้น ส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ของผู้ประกอบการเอง จำนวน 96 คน (ร้อยละ 48.00) และส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดที่มีลูกจ้างพนักงานต่ำกว่า 10 คน จำนวน 111 คน (ร้อยละ 55.50)

2. ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลอาจารย์มีความคิดเห็นว่า ลักษณะที่พึงประสงค์หรือที่ควรเป็น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ก่อนทำธุรกิจจะต้องศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ($\bar{x}=4.53$) เห็นด้วยในระดับมากคือ ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินธุรกิจทันที ($\bar{x}=4.25$) และเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ รู้สึกลังเลใจเมื่อมีผู้ชักชวนให้ทำธุรกิจใหม่ ๆ ที่ยังมองไม่เห็นกำไรในระยะสั้น ($\bar{x}=2.76$)

ส่วนลักษณะที่เป็นจริงด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลของนักศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือพร้อมที่จะเปลี่ยนธุรกิจใหม่ทันทีถ้ามองเห็นลู่ทางหรือผลตอบแทนที่สูงกว่า ($\bar{x}=2.78$) และเห็นด้วยในระดับน้อยคือ มีความกล้าจะกู้เงินธนาคารเพื่อก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือขยายกิจการเดิม ($\bar{x}=2.07$)

2.2 ด้านคุณลักษณะคิคนับประศิษฐ์ อาจารย์มีความคิดเห็นว่าลักษณะที่พึงประสงค์หรือควรเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ พร้อมที่จะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.51$) และมีความคิดริเริ่มชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{x}=4.50$) และเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ ถ้าจะผลิตสินค้าขายหรือบริการจะผลิต

ชนิดที่มีขายในท้องตลาดอยู่แล้ว เพราะผลิตแล้วขายได้แน่ ๆ ($\bar{x}=2.93$)

ส่วนลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์นั้น พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุดในระดับปานกลาง คือ ถ้าจะผลิตสินค้าขายหรือบริการจะผลิตชนิดที่มีขายในท้องตลาดอยู่แล้ว เพราะผลิตแล้วขายได้แน่ ๆ ($\bar{x}=2.86$) และเห็นด้วยในระดับน้อยคือ ชอบคิดที่จะผลิตสินค้าใหม่หรือบริการใหม่ให้แก่ลูกค้า ($\bar{x}=2.29$)

2.3 ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ อาจารย์มีความคิดเห็นว่า ลักษณะที่พึงประสงค์หรือควรเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ติดตามศึกษาและทำความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ ($\bar{x}=4.68$) และติดตามความต้องการของตลาด และรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อฉวยโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ ($\bar{x}=4.50$) สำหรับ ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปปฏิบัติงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.15$)

ส่วนลักษณะที่เป็นจริงด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางและข้อที่เห็นในระดับปานกลางคือคิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก ($\bar{x}=2.89$) และเห็นด้วยในระดับน้อยคือ มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปปฏิบัติงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ ($\bar{x}=2.17$)

2.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อาจารย์มีความคิดเห็นว่าลักษณะที่พึงประสงค์หรือที่ควรเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.53$) เห็นด้วยในระดับมากคือ ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้า ($\bar{x}=4.36$) และเห็นด้วยในระดับน้อยคือ รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากดำเนินงานด้านธุรกิจ ($\bar{x}=3.99$) ซึ่งเป็นข้อคำถามด้านลบ

ส่วนลักษณะที่เป็นจริงในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา อาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับปานกลางทุก ๆ ข้อ โดยเฉพาะถ้าธุรกิจที่ดำเนินอยู่นั้นเป็นธุรกิจที่จะทำให้มีชื่อเสียงและเกียรติยศ จะมีความภาคภูมิใจมาก ($\bar{x}=3.47$) และรู้สึกอึดใจและภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ ($\bar{x}=3.40$)

2.5 ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน อาจารย์มีความคิดเห็นว่าลักษณะที่พึงประสงค์หรือที่ควรเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับ

ธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล และข้อเท็จจริงเสมอ ($\bar{x}=4.36$) และเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดคือ เมื่อจะเริ่มทำธุรกิจหรือกิจการใดจะต้องถูกขู่ข่มขู่ให้ดีกว่าก่อน ($\bar{x}=4.56$) ซึ่งเป็นข้อคำถามด้านลบ

ส่วนลักษณะที่เป็นจริงในด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน อาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับปานกลางทุก ๆ ข้อ โดยเฉพาะการทำธุรกิจจะได้กำไรหรือขาดทุนส่วนมากขึ้นอยู่กับพรหมลิขิตหรือโชคชะตา ($\bar{x}=3.36$) เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นนั้นจะเชื่อว่ามีลางบอกเหตุก่อนเสมอ ($\bar{x}=3.36$) และในสภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำยังมั่นใจว่าสามารถทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ด้วยดี ($\bar{x}=2.56$)

2.6 ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ อาจารย์มีความคิดเห็นว่าลักษณะที่พึงประสงค์หรือที่ควรเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและข้อที่อยู่ในระดับมากคือ เป็นผู้มีความรอบคอบในการใช้เงิน ($\bar{x}=4.39$) และเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ จุฬประสงค์สำคัญในการทำธุรกิจคือ ต้องการชื่อเสียงในทางสังคม ($\bar{x}=3.22$)

ส่วนลักษณะที่เป็นจริงด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษา อาจารย์มีความเห็นด้วยส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะทำธุรกิจหวังผลกำไรเท่านั้น ($\bar{x}=3.18$) และทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างของผู้อื่น ($\bar{x}=3.00$) และเห็นด้วยในระดับน้อยคือ โดยปกติเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุนอยู่ตลอดเวลา ($\bar{x}=2.31$)

2.7 ด้านความเป็นผู้นำ อาจารย์มีความคิดเห็นว่าลักษณะที่พึงประสงค์หรือที่ควรเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะสามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้บ่อย ๆ ($\bar{x}=4.17$) และมักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ ($\bar{x}=4.13$) และเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ มักจะตัดเงินเดือนของพนักงานเมื่อทำงานผิดพลาด โดยไม่แนะนำหรือบอกเล่า เพื่อให้โอกาสปรับปรุงแก้ไข ($\bar{x}=3.42$)

ส่วนลักษณะที่เป็นจริงด้านความเป็นผู้นำของนักศึกษานั้น อาจารย์มีความเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะสามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้บ่อย ๆ ($\bar{x}=2.81$) และมักให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ($\bar{x}=2.78$) ส่วนที่เห็นด้วยในระดับน้อย คือ มักจะตัดเงินเดือนของพนักงานเมื่อทำงานผิดพลาด โดยไม่แนะนำหรือบอกเล่า เพื่อให้โอกาสปรับปรุงแก้ไข ($\bar{x}=3.64$)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้แบ่งวิเคราะห์ออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 5 ลักษณะ คือ ความเป็นผู้กล้าเสี่ยงในการทำธุรกิจเมื่อเห็นช่องทางได้กำไร มีความกล้าจะกู้เงินเพื่อก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือขยายกิจการเดิม ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจ จะลงมือดำเนินธุรกิจทันที และพร้อมที่จะเปลี่ยนธุรกิจใหม่ทันทีถ้ามองเห็นลู่ทางหรือผลตอบแทนที่ดีกว่า ส่วนอีก 2 ลักษณะไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ถ้ามีเงินก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งจะฝากธนาคารเอาดอกเบี้ยมากกว่าจะนำไปลงทุนทำธุรกิจ และรู้สึกสังเสใจเมื่อมีผู้ชักชวนให้ทำธุรกิจใหม่ ๆ ที่ยังไม่เห็นกำไรในระยะสั้น โดยที่ค่าเฉลี่ยที่ควรเป็นสูงกว่าเป็นจริงทุกลักษณะ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลนี้ จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นที่ควรเป็น ($\bar{x}=3.83$) สูงกว่าด้านที่เป็นจริง ($\bar{x}=2.54$)

3.2 ด้านคุณลักษณะคิคนักประดิษฐ์ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 7 ลักษณะคือ ชอบที่จะผลิตสินค้าใหม่หรือบริการใหม่ให้แก่ลูกค้า ชอบทำงานประเภทที่ต้องคิดด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่ม ชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ พร้อมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจอยู่เสมอ ชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมอยู่เสมอ มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ และชอบที่จะศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการผลิตสินค้าโดยการศึกษาดูงานในแหล่งประกอบการอื่น ๆ ส่วนลักษณะที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ มีเพียงลักษณะเดียวคือ ถ้าจะผลิตสินค้าขายหรือบริการจะผลิตชนิดที่มีขายในท้องตลาดอยู่แล้ว เพราะผลิตแล้วขายได้แน่ ๆ โดยที่ค่าเฉลี่ยที่ควรเป็นสูงกว่าเป็นจริงทุกลักษณะ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านคุณลักษณะคิคนักประดิษฐ์ จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นที่ควรเป็น ($\bar{x}=4.21$) สูงกว่าด้านที่เป็นจริง ($\bar{x}=2.59$)

3.3 ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจเมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในทุกลักษณะกล่าวคือ ติดตามศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ มีแนวคิดหรือกลยุทธ์ใหม่ของธุรกิจรวบรวมเอาไว้ศึกษาเป็นกรณีตัวอย่าง ชอบพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปดูงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ การดำเนินงานธุรกิจสามารถปรับตัวได้ติดตามโอกาสทางด้านธุรกิจและติดตามความต้องการของตลาดและรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อฉวยโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ โดยที่ค่าเฉลี่ยที่ควรเป็นสูงกว่าเป็นจริงทุกลักษณะ ดังนั้นโดยส่วนรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดด้านที่ควรเป็น ($\bar{x}=4.39$) สูงกว่าด้านที่เป็นจริง ($\bar{x}=2.51$)

3.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 8 ลักษณะกล่าวคือ ถ้าได้ทำอะไรแล้วจะพยายามทำให้ดีกว่าที่ผู้อื่นได้ทำอยู่ก่อนแล้ว รู้สึกอึดใจและภาคภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ โดยทั่วไปแล้วมีความสุขและพอใจที่จะต้องรับผิดชอบในธุรกิจที่ทำ ถ้าธุรกิจที่ดำเนินอยู่นั้นเป็นธุรกิจที่จะทำให้มีชื่อเสียงและเกียรติยศ จะมีความภาคภูมิใจมาก มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ พยายามที่จะขยายธุรกิจให้เป็นธุรกิจในระดับแนวหน้าของวงการธุรกิจนั้น ๆ และรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากดำเนินงานด้านธุรกิจเลย ส่วนอีก 2 ลักษณะไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ถ้าทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดเต็มความสามารถแล้วแต่ประสบความสำเร็จแล้วจะรู้สึกท้อถอย และเชื่อว่าถ้าพอมีกินมิใช่บ้างแล้วก็ไม่ควรดิ้นรนทำงานให้เป็นการระหนกต่อไป โดยที่ค่าเฉลี่ยที่ควรเป็นสูงกว่าเป็นจริงทุกลักษณะ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดด้านที่ควรเป็น ($\bar{x}=4.02$) สูงกว่าด้านที่เป็นจริง ($\bar{x}=3.01$)

3.5 ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในลักษณะเดียวคือ เชื่อว่าการวางโครงการทำอะไร ๆ ไว้ล่วงหน้ามีแต่จะทำให้ห่อเหี่ยว เพราะเป็นการยากที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามที่คาดหวัง โดยที่ค่าเฉลี่ยที่เป็นจริงสูงกว่าที่ควรเป็น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 9 ลักษณะคือ

เป็นผู้มีอุปนิสัยหนักเอาเบาสู้อยู่มาก การทำธุรกิจจะได้กำไรขาดทุนส่วนมากขึ้นอยู่กับพรหมลิขิตหรือโชคชะตา เมื่อจะเริ่มทำธุรกิจหรือกิจการใดจะต้องถูกขยยามให้คิดก่อน เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นนั้นจะเชื่อว่ามีลางบอกเหตุก่อนเสมอ เป็นผู้เชื่อว่าเรื่องเศร้าในชีวิตของคนเราส่วนมากเป็นผลมาจากความโชคร้าย ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ เชื่อว่าตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในธุรกิจและในสภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ ยืนยันใจว่า สามารถทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ด้วยดี โดยที่ค่าเฉลี่ยที่ควรเป็นสูงกว่าเป็นจริงทุกลักษณะ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดด้านที่ควรเป็น ($\bar{x}=4.11$) สูงกว่าด้านที่เป็นจริง ($\bar{x}=3.04$)

3.6 ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในลักษณะเดียวคือ การทำธุรกิจหวังผลกำไรเท่านั้น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 7 ลักษณะคือ โดยปกติเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุนอยู่ตลอดเวลา เป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน จุดประสงค์สำคัญในการทำธุรกิจคือ ต้องการชื่อเสียงในทางสังคม ทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องเป็นลูกจ้างของผู้อื่น มองการณ์ไกลและวางแผนอนาคตในทางธุรกิจอย่างมีความหวังตลอดเวลา มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ และมีความพอใจมากต่ออาชีพที่กำลังดำเนินการอยู่ โดยที่ค่าเฉลี่ยที่ควรเป็นสูงกว่าเป็นจริงทุกลักษณะ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดด้านที่ควรเป็น ($\bar{x}=3.99$) สูงกว่าด้านที่เป็นจริง ($\bar{x}=2.75$)

3.7 ด้านความเป็นผู้นำ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 7 ลักษณะคือ มักให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงเวลามีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงมักต้องช่วยไกล่เกลี่ย มักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ สามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้ด้อย่อย ๆ ให้โอกาสคนงานได้ใช้ความคิด ความรับผิดชอบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ศึกษาการทำงานด้วย รู้และเข้าใจในปัญหาของงานเป็นอย่างดี และได้รับการยอมรับและยกย่องในการทำธุรกิจจากญาติพี่น้องเพื่อนฝูงเสมอ โดยที่ค่าเฉลี่ยที่ควรเป็นสูงกว่าเป็นจริงทุกลักษณะ ส่วนอีก 2 ลักษณะไม่มีความแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญ คือ มักจะตัดเงินเดือนของคนงานเมื่อทำงานผิดพลาด โดยไม่แนะนำหรือบอกเล่า เพื่อให้โอกาสปรับปรุงแก้ไข และการสั่งงานในธุรกิจมักมีลักษณะของการใช้อำนาจมากกว่าการขอความร่วมมือ โดยที่ค่าเฉลี่ยที่เป็นจริงสูงกว่าที่ควร เป็นทุกลักษณะ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านความเป็นผู้นำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นที่ควรเป็น ($\bar{x}=3.89$) สูงกว่าด้านที่เป็นจริง ($\bar{x}=2.86$)

4. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผล ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นว่ ลักษณะที่พึงประสงค์หรือที่ควรเป็นสำหรับการประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากคือ ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ($\bar{x}=4.00$) รองลงมาคือ ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินธุรกิจทันที ($\bar{x}=3.79$) และเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ รู้สึกลังเลใจเมื่อมีผู้ชักชวนให้ทำธุรกิจใหม่ ๆ ที่ยังมองไม่เห็นกำไรในระยะสั้น ($\bar{x}=3.61$)

4.2 ด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากคือ มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.13$) รองลงมาคือ ชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมเสมอ ($\bar{x}=4.02$) และเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ ถ้าจะผลิตสินค้าขายหรือบริการจะผลิตชนิดที่มีขายในท้องตลาดอยู่แล้ว เพราะผลิตแล้วขายได้แน่ ๆ ($\bar{x}=2.94$)

4.3 ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากคือ ชอบพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{x}=3.96$) รองลงมาคือ คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก ($\bar{x}=3.94$) และเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปดำเนินงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศอยู่เสมอ ($\bar{x}=2.98$)

4.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากคือ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.13$) รองลงมาคือ รู้สึกภูมิใจและภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ ($\bar{x}=4.12$) และโดยทั่วไปแล้วมีความสุขและพอใจที่จะต้องรับผิดชอบในธุรกิจที่ทำ ($\bar{x}=4.12$) เห็นด้วยในระดับน้อยคือ รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากดำเนินงานด้านธุรกิจเลย ($\bar{x}=3.81$)

4.5 ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากคือ เชื่อนั้นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ($\bar{x}=4.04$) รองลงมาคือ การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ ($\bar{x}=4.00$) ส่วนที่เห็นด้วยในระดับน้อยคือ การทำธุรกิจจะได้กำไรหรือขาดทุนส่วนมากขึ้นอยู่กับพรหมลิขิตหรือโชคชะตา ($\bar{x}=3.99$) ซึ่งเป็นความคิคว้านสบ

4.6 ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากคือ มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ ($\bar{x}=4.22$) รองลงมาคือ ทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างผู้อื่น ($\bar{x}=4.16$)

4.7 ด้านความเป็นผู้นำ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากคือ มักให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ($\bar{x}=3.87$) รองลงมาคือ เวลาเป็นเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงมักต้องช่วยไกล่เกลี่ย ($\bar{x}=3.68$) และเห็นด้วยในระดับน้อยคือ มักจะตัดเงินก้อนของพนักงานเมื่อทำงานผิดพลาดโดยไม่แนะนำหรือบอกเล่าเพื่อให้โอกาสปรับปรุงแก้ไข ($\bar{x}=3.99$) ซึ่งเป็นข้อคำถามด้านลบ

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระระหว่างกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระระหว่างกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการ ได้แบ่งวิเคราะห์ออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เพียงลักษณะเดียวคือ ถ้ามีเงินก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งจะฝากธนาคารเอาดอกเบี้ยมากกว่าจะนำไปลงทุนทำธุรกิจ โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ประกอบการสูงกว่ากลุ่มอาจารย์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 5 ลักษณะคือ เป็นผู้กล้าเสี่ยง ในการทำธุรกิจเมื่อเห็น

ช่องทางใดก็ตาม มีความกล้าจะกู้เงินธนาคารเพื่อก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือขยายกิจการเดิม ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ถ้าได้ข้อมูลของโครงการ เป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินการทันทีและพร้อมที่จะเปลี่ยนธุรกิจใหม่ทันทีถ้ามองเห็นช่องทางหรือผลตอบแทนที่ดีกว่า โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการทุกลักษณะ ส่วนลักษณะที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ รู้สึกถึงเลใจเมื่อมีผู้ชักชวนให้ทำธุรกิจใหม่ ๆ ที่ยังมองไม่เห็นกำไรในระยะสั้น โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ประกอบการสูงกว่ากลุ่มอาจารย์ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว กลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดของกลุ่มอาจารย์ ($\bar{x}=3.83$) สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ($\bar{x}=3.50$)

5.2 ด้านคุณลักษณะทัศนคติผู้ประกอบการ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เพียงลักษณะเดียวคือ มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่น เพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 6 ลักษณะคือ ชอบคิดที่จะผลิตสินค้าใหม่หรือบริการใหม่ให้แก่ลูกค้า ชอบทำงานประเภทที่ต้องคิดด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ พร้อมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจอยู่เสมอ ชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมอยู่เสมอ และชอบที่จะศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการผลิตสินค้าโดยการไปศึกษาดูงานในแหล่งประกอบการอื่น ๆ โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการทุกลักษณะ ส่วนลักษณะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ ถ้าจะผลิตสินค้าขายหรือบริการจะผลิตชนิดที่มีขายในท้องตลาดอยู่แล้ว เพราะผลิตแล้วขายได้แน่ ๆ โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ประกอบการสูงกว่ากลุ่มอาจารย์ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านคุณลักษณะทัศนคติผู้ประกอบการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ ($\bar{x}=4.21$) สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ($\bar{x}=3.72$)

5.3 ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในทั้ง 7 ลักษณะกล่าวคือ ติดตามศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ มีแนวคิดหรือกลยุทธ์ใหม่ของธุรกิจรวบรวมเอาไว้ศึกษาเป็นกรณีตัวอย่าง ชวนพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปดูงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ การดำเนินงานธุรกิจสามารถปรับตัวได้ดีตามโอกาสทางด้านธุรกิจ และติดตามความต้องการของตลาด

และรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อฉวยโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์ สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการทุกลักษณะ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว กลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการ จึงมีความคิดเห็นในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ ($\bar{x}=4.39$) สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ($\bar{x}=3.66$)

5.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ใน 2 ลักษณะคือ ถ้าธุรกิจที่ดำเนินอยู่นั้นเป็นธุรกิจที่จะทำให้มีชื่อเสียงและเกียรติยศจะมีความภาคภูมิใจมาก และความพยายามที่จะขยายธุรกิจให้เป็นธุรกิจในระดับแนวหน้าของวงการธุรกิจนั้น ๆ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 2 ลักษณะคือ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ และการใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาจารย์สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการทุกลักษณะ ส่วนลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ ถ้าทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดเต็มความสามารถแล้ว แต่ประสบความล้มเหลวจะรู้สึกท้อถอย ถ้าได้ทำสิ่งใดแล้วจะพยายามทำให้ดีกว่าที่ผู้อื่นได้ทำอยู่ก่อนแล้ว เชื่อว่าถ้าพอมีกินมีใช้บ้างแล้วก็ไม่ควรคืนรันทงานให้เป็นภาระหนักต่อไป รู้สึกอึดเอมใจและภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ โดยทั่วไปแล้วมีความสุขและพอใจที่จะต้องรับผิดชอบในธุรกิจที่ทำ และรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากดำเนินงานด้านธุรกิจเลย แต่เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5.5 ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 6 ลักษณะคือ การทำธุรกิจจะได้กำไรหรือขาดทุนส่วนมากขึ้นอยู่กับพรหมลิขิตหรือโชคชะตา เมื่อจะเริ่มทำธุรกิจหรือกิจการใด ๆ จะต้องถูกข่มขู่ให้ตีมาก่อน เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นนั้นจะเชื่อว่ามีกลางบอกเหตุก่อนเสมอ เป็นผู้ที่เชื่อว่าเรื่องเศร้าในชีวิตของคนเราส่วนมากเป็นผลมาจากความโชคร้าย เชื่อว่าการวางแผนโครงการทำสิ่งใด ๆ ไว้ล่วงหน้ามีแต่จะทำให้ท้อแท้ เพราะเป็นการยากที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามที่คาดหวัง และการตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ ส่วนลักษณะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญมี 4 ลักษณะคือ เป็นผู้มึนอุปนิสัยหนักเอาเบาสู้อยู่มาก เชื่อมั่นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป เชื่อว่าตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในธุรกิจ และในสภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำยังมั่นใจว่าสามารถ

ทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ด้วยดี ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ ($\bar{x}=4.11$) สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ($\bar{x}=3.86$)

5.6 ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในลักษณะเดียวคือ โดยปกติเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุนอยู่ตลอดเวลา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะเดียวกันคือ เป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน ส่วนลักษณะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญมี 6 ลักษณะคือ ทำธุรกิจเพื่อหวังผลกำไรเท่านั้น จุดประสงค์สำคัญในการทำธุรกิจคือ ต้องการชื่อเสียงในทางสังคม ทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างของผู้อื่น มองการณ์ไกลและวางแผนอนาคตในทางธุรกิจอย่างมีความหวังตลอดเวลา มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ และมีความพอใจมากต่ออาชีพที่กำลังดำเนินงานอยู่ แต่เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ ($\bar{x}=3.99$) สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ($\bar{x}=3.81$)

5.7 ด้านความเป็นผู้นำ เมื่อทดสอบเป็นรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เพียงลักษณะเดียวคือ การสั่งงานในธุรกิจมักมีลักษณะของการใช้อำนาจมากกว่าการขอความร่วมมือ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 6 ลักษณะคือ เวลาเมื่อมีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง มักต้องช่วยไกล่เกลี่ย มักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ สามารถพูดหวานล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้อยู่บ่อย ๆ มักจะตัดเงินเดือนของพนักงานเมื่อทำงานผิดพลาด โดยไม่แนะนำหรือบอกเล่าเพื่อให้โอกาสปรับปรุงแก้ไข รู้และเข้าใจในปัญหาของพนักงานเป็นอย่างดี และได้รับการยอมรับและยกย่องในการทำธุรกิจจากญาติพี่น้องเพื่อนฝูงเสมอ ส่วนลักษณะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญมี 2 ลักษณะคือ มักให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง และให้โอกาสพนักงานได้ใช้ความคิด ความรับผิดชอบ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ศึกษาการทำงานด้วย แต่เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ ($\bar{x}=3.89$) สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ($\bar{x}=3.63$)

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ได้อภิปรายถึงลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระใน 7 ด้าน ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ก่อนทำธุรกิจจะต้องศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ($\bar{x}=4.53$) และเห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินการทันที ($\bar{x}=4.25$) และตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการนั้น ผู้ประกอบการมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ($\bar{x}=4.00$) และถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินการทันที ($\bar{x}=3.79$) ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระนั้นตั้งอยู่บนรากฐานความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเสี่ยงมากหรือเสี่ยงน้อย ประการแรกคือ การเสี่ยงเกี่ยวกับกำไรหรือรายได้ ประการที่สองคือ อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ต้องดำเนินการภายใต้ภาวะการณ์ที่ไม่แน่นอนตลอดเวลา โดยเฉพาะ ภาวะการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและบางครั้งภาวะการณ์ทางด้านการเมืองด้วย โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย ฉะนั้นหน้าที่ของผู้ประกอบการจึงต้องเป็นผู้ "ลดความเสี่ยง" ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ "รับความเสี่ยง" ด้วย การลดความเสี่ยงและรับความเสี่ยงนั้น ในคู่มือผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2529:29) ได้กล่าวไว้ว่า "การลดความเสี่ยงก็คือ ก่อนทำกิจการใด ๆ ต้องแสวงหาข้อมูลเสียก่อนถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เพื่อจะให้เห็นว่าโครงการนั้น ๆ จะเป็นไปได้แล้วจึงค่อยตัดสินใจเพื่อที่จะรับความเสี่ยงคือ การดำเนินการนั้นให้เป็นตัวเป็นตนต่อไปทันที" ดังนั้นผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลจึงจะทำให้การประกอบอาชีพประสบผลสำเร็จได้ หรืออย่างน้อยที่สุดก็สามารถดำรงอยู่ได้ตลอดไป

แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เพียงลักษณะเดียวคือ ถ้ามีเงินก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งจะฝากธนาคารเอาดอกเบี้ยมากกว่าจะนำไปลงทุนทำธุรกิจ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ใน 5 ลักษณะคือ เป็นผู้กล้าเสี่ยงในการทำธุรกิจ เมื่อเห็นช่องทางได้กำไร มีความกล้าจะกู้เงินธนาคารเพื่อก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือขยายกิจการเดิม ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ถ้าได้

ข้อมูลของโครงการ เป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินการทันที และพร้อมที่จะเปลี่ยนธุรกิจให้หันที่ถ้า มองเห็นลู่ทางหรือผลตอบแทนที่ดีกว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ แสดงให้เห็นว่า กลุ่ม อาจารย์ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพราชการ โดยเฉพาะเป็นนักวิชาการไม่ใช่ผู้ประกอบการ จึงมี ความคิดเห็นในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ เมลลอน (Mellon 1976 :5446-A) ที่พบว่า "ผู้ประกอบการมีคุณลักษณะในด้าน ความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล แตกต่างจากนักวิชาการ โดยทั่วไป" โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นเป็นลักษณะของความกล้าเสี่ยงในทางเศรษฐกิจและเทคนิคการ ประกอบธุรกิจ อาจารย์เป็นกลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องเผชิญกับความเสียหายมากเท่ากับอาชีพของกลุ่มผู้- ประกอบการ ฉะนั้นตามความคิดเห็นของอาจารย์จึงเห็นว่าในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวควรจะมีใน ระดับมากที่สุดและระดับมาก เพราะมีความเห็นว่าถ้าเป็นผู้ประกอบการที่จะพบความสำเร็จใน การดำเนินการแล้วจะต้องมีคุณลักษณะด้านความกล้าเสี่ยงมากกว่าอาชีพข้าราชการ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะวิชาวิทยาการจัดการวิทยาลัยครูจันทระเกษม (กนก ใบบัว , สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า "ผู้ประกอบการนั้นจะต้องตัดสินใจให้ดีและถูกต้อง เพราะผลของ การตัดสินใจนั้นหมายถึง ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกิจการ" ซึ่งหมายความว่า ผู้ประกอบ การนั้นประกอบอาชีพที่มีแต่ความเสี่ยงรอบด้านมากที่สุด

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ พร้อมที่จะเปลี่ยนธุรกิจใหม่ทันทีถ้า มองเห็นลู่ทางหรือผลตอบแทนที่ดีกว่า ($\bar{x}=2.78$) แสดงว่านักศึกษาเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพใด ๆ เลย เนื่องจากยังขาดประสบการณ์ในการ ประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงพร้อมที่จะเปลี่ยนธุรกิจทันทีถ้ามองเห็นลู่ทางหรือผลตอบแทนที่ดีกว่า ซึ่ง ความคิดเห็นของอาจารย์ตามความเป็นจริงนี้สอดคล้องกับการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาการสื่อสารและ การประชาสัมพันธ์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูสวนดุสิต (วนิดา ศันนาภัย, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า "นักศึกษาส่วนหนึ่งเมื่อได้ออกฝึกงานแล้วมีประสบการณ์มาบ้างแล้ว ต้องการที่จะ ประกอบอาชีพส่วนตัว แต่ยังลังเลใจเพราะกลัวขาดทุนมากกว่า แต่ก็มีนักศึกษาบางคนที่ยอมเสี่ยง ลงทุน เพื่อเป็นการหาเงินเป็นงานอดิเรก เช่น การเขียนบทความส่งไปยังโรงพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น" ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาบางส่วนยังรู้สึกลังเลใจในการประกอบอาชีพอิสระ เพราะขาด

ประสบการณ์และข้อมูลต่าง ๆ นั้นเอง ส่วนลักษณะที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับน้อยก็คือ มีความกล้าจะกู้เงินธนาคารเพื่อก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือขยายกิจการเดิม ($\bar{x}=2.07$) ซึ่งแสดงว่า นักศึกษาไม่กล้าเสี่ยงต่อการลงทุนด้วยการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เพราะนักศึกษายังต้องอาศัยด้านการเงินจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งแต่ละคนมีฐานะทางการเงินแตกต่างกัน และขาดหลักประกันและประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของหัวหน้าภาควิชาสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครุสวนกุหลาบ (วนิดา คันทนาภย์, สัมภาษณ์) ที่กล่าวว่า "ประการสำคัญสำหรับนักศึกษาก็คือ ขาดเงินทุนดำเนินการ จึงไม่กล้าเสี่ยงดำเนินงานตามที่ตั้งใจไว้" เมื่อเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา แล้วผลวิจัยพบว่า ในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่ควรเป็นสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริง ในลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ความเป็นผู้กล้าเสี่ยงในการทำธุรกิจ เมื่อเห็นช่องทางใดก็ตาม มีความกล้าจะกู้เงินเพื่อก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือขยายกิจการเดิม ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินการทันที และพร้อมที่จะเปลี่ยนธุรกิจใหม่ทันทีถ้ามองเห็นลู่ทางหรือผลตอบแทนที่ดีกว่า

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา ในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์นั้นสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษายังไม่ใช้ผู้ประกอบการเต็มตัว และยังเป็นระยะเวลาศึกษาหาความรู้ในหลักวิชาการต่าง ๆ ยังขาดประสบการณ์ด้านการประกอบอาชีพเป็นอย่างมาก ถึงแม้จะมีประสบการณ์มาบ้างจากการฝึกงาน แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการที่จะเสี่ยงลงทุนประกอบการได้ ดังที่บทความในคู่มือผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2529:27) ได้เสนอความเห็นที่ "ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เติบโตมาในกิจการซึ่งตนเองมีประสบการณ์เป็นเบื้องหลัง ดังเช่น คุณแดง สวาสดิพันธ์ ก็ก้าวจากความเป็นไกด์มาเป็นเจ้าของเตียงหัวรีในปัจจุบัน" ฉะนั้นการที่นักศึกษายังขาดลักษณะของความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผลในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นเพราะนักศึกษายังขาดประสบการณ์ในอาชีพเป็นประการสำคัญนั่นเอง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องส่งเสริมสร้างคุณลักษณะความกล้าเสี่ยงให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ด้านธุรกิจโดยตรง เช่น การทำโครงการจำหน่ายสินค้าราคาประหยัด โดยให้นักศึกษาได้ดำเนินการด้วยตนเอง และมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด อันเป็นการชี้แนะแนวทางให้นักศึกษาได้มองเห็นลู่ทางของการประกอบอาชีพ และตัดสินใจเสี่ยงทำ

อาชีพธุรกิจซึ่งตั้งอยู่บนฐานข้อมูลที่เป็นไปได้

2. คำนวณลักษณะคิคนั้นประติษฐ์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ พร้อมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.51$) และมีความคิดริเริ่มชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{x}=4.50$) และความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เห็นด้วยในระดับมากคือ มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.13$) และชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมเสมอ ($\bar{x}=4.02$) ซึ่งความคิดเห็นของอาจารย์นั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมลลอน (Mellon 1976:111) ที่พบว่า "ผู้ประกอบการชาวอเมริกันชอบคิดประติษฐ์สิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ" นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับบทความในคู่มือผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2529:27 — 46) ที่กล่าวไว้ว่า "การมองเห็นช่องโอกาสของการประกอบการที่แตกต่างจากคนอื่น ถือได้ว่ามาจากความสามารถของการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผู้ประกอบการทุกคนต้องฝึกปรือให้เกิดขึ้นในตัวเอง เพราะความคิดสร้างสรรค์จะไม่ถูกใช้เพียงเมื่อเริ่มกิจการเท่านั้น หากแต่เมื่อกิจการเติบโตขึ้นและมีคู่แข่งมากขึ้น การขยับขยายหาช่องทางใหม่ ๆ ก็เป็นสิ่งจำเป็นและเมื่อนั้นความคิดสร้างสรรค์ก็เป็นสิ่งที่จะต้องนำมาใช้อีกครั้งหนึ่ง หรือแม้แต่ในขณะที่กำลังดำเนินกิจการอยู่นั้น การปรับปรุงสินค้าและบริการ เพื่อเสนอสิ่งแปลก ใหม่ ให้ลูกค้าเป็นสิ่งที่จะต้องทำอยู่ตลอดเวลาเพื่อก้าวสู่แนวหน้าของธุรกิจให้ได้" และจะเห็นได้จากกรณีของ สุมิตร เลิศสุมิตรกุล เจ้าของศรีไทยซูเปอร์แวร์ เป็นกรณีที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ นับตั้งแต่การมองเห็นโอกาสของตลาดผลิตภัณฑ์เมลามีน จนกระทั่งถึงการขยายสายผลิตภัณฑ์ออกไปอีกมากมาย เพื่อให้คนยอมรับพลาสติกและเมลามีนในรูปแบบต่าง ๆ กันทั้งของเล่นเด็ก เฟอร์นิเจอร์และเครื่องมือเครื่องมือต่าง ๆ ดังนั้นอาชีพประกอบการโดยเฉพาะการประกอบธุรกิจ ซึ่งเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ จัดหาสินค้าหรือบริการ เพื่อขายให้แก่ลูกค้าทั่วไป คุณลักษณะคิคนั้นประติษฐ์จึงเป็นคุณลักษณะจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังได้มีการพบว่าผู้ประกอบการจำนวนมากเริ่มอาชีพต่าง ๆ มาจากอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประติษฐ์คิคนั้นสิ่งต่าง ๆ เช่น อเล็กซานเดอร์ (Alexander 1960: 133) พบว่า "ผู้ประกอบการชาวตุรกี ร้อยละ 17.30 มาจากการเป็นคนงานระดับทักษะ (Skilled labour) ซึ่งเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการประติษฐ์คิคนั้นโดยตรง" โดยสรุปแล้วคุณลักษณะคิคนั้นประติษฐ์สำคัญมากสำหรับผู้ประกอบการ และจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะการแข่งขันเช่นปัจจุบันนี้

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านคุณลักษณะคิคนักประดิษฐ์นั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะต่อไปนี้คือ ชอบที่จะผลิตสินค้าใหม่หรือบริการ ชอบทำงานประเภทที่ต้องคิดด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่ม ชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ พร้อมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจ อยู่เสมอ ชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมอยู่แล้ว มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ และชอบที่จะศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการผลิตสินค้า โดยการไปศึกษาดูงานในแหล่งประกอบการอื่นๆ ส่วนลักษณะที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ ถ้าจะผลิตสินค้าขายหรือบริการจะผลิตชนิดที่มีขายในท้องตลาดอยู่แล้ว เพราะผลิตแล้วขายได้แน่ ๆ และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วจึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่อาจารย์ซึ่งไม่ใช่ผู้ประกอบการ มีความเห็นในคุณลักษณะคิคนักประดิษฐ์ในระดับสูงกว่าความเห็นของผู้ประกอบการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบการด้วยตนเอง จึงมีความวิตกกังวลในด้านการตลาดและในภาวะของการแข่งขันภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนของเศรษฐกิจด้วย จึงเห็นว่า คุณลักษณะคิคนักประดิษฐ์ในด้านต่าง ๆ ข้างต้น ผู้ประกอบการควรจะต้องมีในระดับสูงถึงจะสามารถฉกฉวยการธุรกิจและไปสู่แนวทางของธุรกิจนั้น ๆ ได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ เจนการ (2523:114) ที่พบว่า "ผู้ที่มีการศึกษาสูงนั้น จะมีคุณลักษณะคิคนักประดิษฐ์สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า" ดังนั้นความเห็นในด้านคิคนักประดิษฐ์ของอาจารย์ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงนั้น อยู่ในระดับสูงด้วยกัน สำหรับความเห็นของกลุ่มผู้ประกอบการ แม้ว่าจะอยู่ในระดับต่ำกว่าอาจารย์ แต่ก็อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ลักษณะ และผู้ประกอบการเป็นผู้ประกอบการอาชีพด้วยตนเอง มีประสบการณ์โดยตรง มีความรู้และเข้าใจในกลยุทธ์การผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนประสบกับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้ประกอบการย่อมเห็นความสำคัญของการคิคนักประดิษฐ์เป็นอย่างมาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นความสามารถทางด้านนวัตกรรม (Innovative Ability) ดังจะเห็นได้จากการสัมภาษณ์ (บรรจง ภู่วัฒน์, สัมภาษณ์) เจ้าของร้านซิลสกรีนสกาล่า ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า "การทำซิลสกรีนจะแข่งขันกันที่รูปแบบและคุณภาพของสี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีที่ใช้สกรีนจะเน้นที่สีสดและความสวยงาม เรียบ คม และไม่ซ้ำแบบใคร" ด้วยเหตุนี้ คุณลักษณะคิคนักประดิษฐ์จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการแข่งขันกันในการแข่งธุรกิจ

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้น ผลงานวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางคือ มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ ($\bar{x}=2.81$) แสดงว่านักศึกษายังตัดสินใจไม่ได้เกี่ยวกับชนิดของสินค้าหรือบริการที่จะผลิตเพื่อขายให้แก่ลูกค้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษายังขาดประสบการณ์ด้านการตลาด เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ แม้นักศึกษาส่วนหนึ่งจะประกอบอาชีพเพื่อหาเงิน ก็เป็นเพียงงานอดิเรกเท่านั้น การที่จะคิดค้นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ยังไม่เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาโดยตรง ดังจะเห็นได้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าโปรแกรมวิชาการโรงแรม คณะวิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครุสวนดุสิต (นิภา วรวณิชกุล, สัมภาษณ์) ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า "นักศึกษาที่เป็นไก่อัจจุบันนี้มีแนวทางประกอบอาชีพอิสระอีกมากมาย เช่น การตั้งร้านหรือเป็นตัวแทนจำหน่ายตัวเค็มทาง หรือการรับทำอาหารกล่อง แต่นักศึกษายังไม่มีแนวความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับทำอาหารกล่องนั้น ปัจจุบันในท้องตลาดยังต้องการอีกมาก..." ฉะนั้นในด้านการผลิตสินค้าหรือบริการนั้น นักศึกษายังลังเลใจ ตัดสินใจไม่ได้

ส่วนลักษณะที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับน้อยคือ ชอบคิดที่จะผลิตสินค้าใหม่หรือบริการใหม่แก่ลูกค้า ($\bar{x}=2.29$) จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นคือ จะรู้สึกลังเลใจที่จะผลิตสินค้าใหม่แก่ลูกค้า และบางส่วนยังคิดที่จะผลิตสินค้าหรือบริการที่มีอยู่ในท้องตลาดอยู่แล้ว เพราะเชื่อว่าจะต้องขายได้แน่ ๆ ดังนั้นจึงกล่าวได้โดยสรุปว่า นักศึกษายังขาดคุณลักษณะทางด้านการคึกคักกระตือรือร้น จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีคุณลักษณะดังกล่าว เนื่องจากเป็นรากฐานของการประกอบอาชีพโดยตรง

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่ควรเป็นสูงกว่าที่เป็นจริง ในลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ชอบที่จะผลิตสินค้าใหม่หรือบริการให้แก่ลูกค้า ชอบทำงานประเภทที่ต้องคิดด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่ม ชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ พร้อมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจอยู่เสมอ ชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเค็มอยู่เสมอ มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่น เพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ และชอบที่จะศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการผลิตสินค้าโดยการไปศึกษาในงานในแหล่งประกอบการอื่น ๆ และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์นั้นสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษายังขาด

ความรู้ และประสบการณ์ทางด้านการตลาด ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น และอีกประการหนึ่งก็คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ใช่ผู้ประกอบการอาชีพที่มีหลักฐานมั่นคง นักศึกษาบางส่วนที่ประกอบอาชีพอยู่นั้น เป็นเพียงการสมัครเล่น หรือบางส่วนเป็นรายวิชาการฝึกงานตามหลักสูตรเท่านั้น ฉะนั้นการที่ นักศึกษาจะคิดค้นประดิษฐ์สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ นั้นย่อมมีโอกาสยาก แต่อย่างไรก็ตาม เป็นหน้าที่ โดยตรงของอาจารย์ผู้สอน และสถาบันการศึกษาที่จะต้องปลูกฝังคุณลักษณะดังกล่าวให้แก่ นักศึกษา เพื่อที่จะเป็นการสร้างฐานะของความเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ในเชิงธุรกิจให้เจริญก้าวหน้า ต่อไปเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

ปราโมทย์ เจนการ (2523:124-126) เสนอแนะ "สถาบันการศึกษาควรจัด กิจกรรมเสริมการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมหรือ ประสบการณ์ตรง โดยการจัดทัศนศึกษาและดูงานเกี่ยวกับธุรกิจ เยี่ยมชมนิทรรศการเกี่ยวกับ เครื่องมือเครื่องจักรสำหรับการผลิตสินค้า ตลอดจนการฝึกหัดในด้านกรรมวิธีผลิตสินค้าต่าง ๆ เป็นต้น" ด้วยเหตุนี้จึงควรเสริมสร้างคุณลักษณะคิดค้นประดิษฐ์ให้แก่ นักศึกษาโดยการเปิดโอกาส ให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ความถนัดทางด้านธุรกิจของตนเอง และประกอบกับการจัดให้ นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาดูงานเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักรในการประกอบอาชีพต่าง ๆ อยู่เสมอ ตลอดจนการเยี่ยมชมโรงงานและนิทรรศการต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใน การประกอบอาชีพต่อไป

3. ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความ เห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ ติดตามศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ ($\bar{x}=4.68$) และติดตามความต้องการของตลาดและรสนิยมของ ลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อจួយโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ ($\bar{x}=4.50$) และเห็นด้วยในระดับมากคือ ขอบหัดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{x}=4.40$) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการที่มีความเห็นด้วยในระดับมากคือ การขอบหัดคุยปรึกษา หารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{x}=3.96$) และคิดว่าโอกาส ที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก ($\bar{x}=3.94$) แสดงว่า การประกอบการ เป็นอาชีพที่ เกี่ยวข้องกับการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจโดยตรง บุคคลที่มีคุณลักษณะดังกล่าวย่อมดำเนินอาชีพ นี้ได้อย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จก้าวหน้า มิ่งงานวิจัยที่ได้พบข้อเท็จจริงในลักษณะเช่นนี้คือ กิลมอร์ (Gilmore 1972:477-A) พบว่า "ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีคุณลักษณะด้านนี้สูงกว่าบุคคล

โดยทั่วไป" และ ฮาร์ริส (Harris 1968:331-335) พบว่า "ความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจจะส่งผลต่อความสำเร็จในกิจการโดยตรง" นอกจากนี้ การที่ผู้ประกอบการของประเทศใดประเทศหนึ่งมีความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ และสามารถที่จะดำเนินกิจการได้เจริญก้าวหน้าย่อมจะส่งผลดีต่อการขยายตัวในทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ดังที่การวิจัยของทรัน (Tran 1975:1659-A) พบว่า "การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความสามารถที่จะมองเห็นช่องทางหรือโอกาสในทางเศรษฐกิจจะส่งผลดีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะต่อไป" ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการที่ว่า โอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก จึงนับว่าเป็นนิมิตหมายที่ดีต่อวงการอาชีพการประกอบการที่สามารถจะขยายวงกว้างขวางมากยิ่งขึ้น อันหมายถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศชาติในลำดับต่อไป

แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ความคิดเห็นของอาจารย์สูงกว่าผู้ประกอบการ ในลักษณะต่อไปนี้คือ ติดตามศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ มีแนวคิดหรือกลยุทธ์ใหม่ของธุรกิจรวบรวมเอาไว้ศึกษาเป็นกรณีตัวอย่าง ขอบพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปปฏิบัติงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ การดำเนินงานธุรกิจสามารถปรับตัวได้ติดตามโอกาสทางด้านธุรกิจ และติดตามความต้องการของตลาดและรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอเพื่อฉวยโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วอาจารย์และผู้ประกอบการจึงมีความคิดเห็นในด้านความสามารถในการรับรู้ทางธุรกิจนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่กลุ่มอาจารย์มีความเห็นสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการในทุกลักษณะ ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากลุ่มอาจารย์ไม่ใช่ผู้ประกอบการหรือนักธุรกิจ การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจนั้นจึงผู้ผู้ประกอบการไม่ได้ จึงมีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ข้างต้นควรจะมีอยู่มากในระดับสูง เพราะการทำธุรกิจนั้นมีความเสี่ยงมากกว่าอาชีพราชการอยู่แล้ว สำหรับผู้ประกอบการนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่ามีโอกาสอยู่มากมายที่นักธุรกิจจะสามารถฉกฉวยมาเป็นประโยชน์ได้ แต่อย่างไรก็ตาม การมองโอกาสก็ต้องดูจังหวะเวลาและความเหมาะสมอื่น ๆ ประกอบด้วย ซึ่งในคู่มือผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2529:47-48) ได้เสนอไว้ว่า "การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจนั้นมี 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือขั้นที่ 1 ความจำเป็นและการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นจุดสำคัญที่สุด

ของโอกาสทองทั้งหลาย กล่าวคือ จะต้องดูความจำเป็นและการเปลี่ยนแปลงด้านจำนวนประชากร ด้านการศึกษา ด้านรายได้ ฯลฯ ขั้นที่ 2 คือการฉกฉวยโอกาสได้ก่อนคนอื่น เป็นกำไรสำหรับ ธุรกิจเสมอ ขั้นที่ 3 คือการนำความคิดมาสู่การปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 4 ข้อควรระวังของผู้ประกอบการ เช่น วัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน ขาดความรู้ในตลาดของสินค้านั้น ๆ ฯลฯ..." ดังนั้น ความคิดเห็นของผู้ประกอบการในด้านความสามารถในการโอกาสทางธุรกิจนี้จึงอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ถึงแม้ว่าจะต่ำกว่าอาจารย์ก็ตาม

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทาง ธุรกิจนั้น ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางคือ คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจใน ประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก ($\bar{x}=2.89$) แสดงว่านักศึกษายังตัดสินใจไม่ได้ หรือรู้สึกลังเลใจว่า โอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมากหรือไม่ เป็นเพราะว่านักศึกษายังขาดความรู้ และทักษะทางด้านธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดโอกาสมองเห็นช่องทางของธุรกิจ เพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร ประกอบกับ อาจารย์ผู้สอนซึ่งก็ไม่ใช่อุประกอบการ ไม่ได้ชี้แนะโอกาสให้กับนักศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งจะมีอยู่บ้าง ก็เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น ดังเช่น หัวหน้าโปรแกรมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะวิชาวิทยาการ จัดการ วิทยาลัยครุสวนดุสิต (นรินทร์ เหมรัชฎานนท์, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า "นักศึกษาที่เป็น ใก้ค้หรือจัดทัวร์ในวันเสาร์ อาทิตย์ นั้นเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้พวกเขาได้เรียนรู้ถึงโอกาสใน การทำธุรกิจเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เช่นการจัดตั้งบริษัททัวร์ หรือจัดทัวร์เป็นกลุ่มย่อย ๆ เพื่อเป็นการหาประสบการณ์ไปก่อนก็ได้..." และลักษณะที่อาจารย์เห็นด้วยในระดับน้อยคือ มี โอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปปฏิบัติงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ ($\bar{x}=2.17$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะมีโอกาสไปศึกษาปฏิบัติงานด้านธุรกิจภายในประเทศมากกว่าต่าง ประเทศ เพราะเป็นการศึกษาปฏิบัติงานประกอบรายวิชาต่าง ๆ ที่เรียนตามหลักสูตรเท่านั้น ฉะนั้น จึงไม่ค่อยจะได้ไปทัศนศึกษาด้านธุรกิจเท่าที่ควร นักศึกษาจึงขาดโอกาสที่จะมองเห็นหรือรับรู้ โอกาสทางธุรกิจ ความคิดในด้านธุรกิจจึงไม่ได้เกิดขึ้นในตัวของนักศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา แล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจนั้น มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่ควรเป็นสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริง ในลักษณะต่อไปนี้คือ ติดตาม ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ มีแนว

คิดหรือกลยุทธ์ใหม่ของธุรกิจรวบรวมเอาไว้ศึกษา เป็นกรณีตัวอย่าง ชอบพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปดูงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ การดำเนินงานธุรกิจสามารถปรับตัวได้ก็ตามโอกาสทางด้านธุรกิจ และติดตามความต้องการของตลาดและรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อฉวยโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจจึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์นั้นสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริงในทุกลักษณะที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาขาดประสบการณ์ด้านการทัศนศึกษาและงานเกี่ยวกับธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ เจนการ (2529:115) ที่พบว่า "ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะองค์ประกอบเชิงมนุษย์ทั้งเจ็ดด้านมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ด้านการทัศนศึกษาและงานเกี่ยวกับธุรกิจและมีความสัมพันธ์ในระดับสูงในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ" ด้วยเหตุนี้การที่ประสบการณ์ด้านการทัศนศึกษาและงานเกี่ยวกับธุรกิจมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจนั้น จึงเป็นเหตุให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่เป็นจริงต่ำกว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งประสบการณ์ในด้านดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นให้บุคคลเกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจต่อไปในอนาคตได้ และมีการวิจัยที่พบข้อเท็จจริงในลักษณะเช่นนี้ คือ การวิจัยของ ซายิกห์ (Sayigh 1962:159) พบว่า "ผู้ประกอบการชาวเลบานอนส่วนหนึ่งแจ้งว่า การเริ่มดำเนินการของตนเกิดจากการที่ได้ท่องเที่ยวและพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เกี่ยวกับธุรกิจ" และ คอนลินส์ กับ มัวร์ (Collins and Moore 1970:197) พบว่า "ผู้ประกอบการชาวอเมริกันส่วนหนึ่งดำเนินการไต้นั้น เป็นผลมาจากได้เคยคบค้ากับนักธุรกิจอื่น ๆ มาก่อน" ดังนั้นจะเห็นว่าผลการวิจัยเหล่านี้สอดคล้องกับคุณลักษณะในด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจดังกล่าวข้างต้น ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าวโดยการจัดบรรยายพิเศษในหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการประกอบธุรกิจ หรือจัดโครงการแนะแนวการประกอบอาชีพอิสระ โดยเชิญวิทยากรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

4. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.53$) และเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้า ($\bar{x}=4.36$) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบ

การที่เห็นด้วยในระดับมากคือ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ ($\bar{x}=4.13$) รู้สึกอึดใจและภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ ($\bar{x}=4.12$) และโดยทั่ว ๆ ไปแล้วมีความสุขและพอใจที่จะต้องรับผิดชอบในธุรกิจที่ทำ ($\bar{x}=4.12$) แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นอีกประการหนึ่งของผู้มีอาชีพประกอบการ เนื่องจากคุณลักษณะทางด้านจิตใจดังกล่าวซึ่งส่งเสริมให้บุคคลใช้ความสามารถและอุทิศสภาวะเพื่อดำเนินการใด ๆ อันจะนำความมีชื่อเสียงและความมั่นคงมาสู่ตนเองได้ ดังที่ผลการวิจัยของ นักวิชาการที่ชื่อ แมคเคลแลนด์ (McClelland 1958:64-82) พบว่า "โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ประกอบการจะเป็นคนที่มี ไฟ ในระดับสูงกว่าคนทั่วไป พวกเขาจะกระตือรือร้น คล่องแคล่ว และทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการทำงานด้วยวิธีใหม่ ๆ ผู้ประกอบการทั้งหลายจะเห็นคุณค่าของเวลา และเวลาจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ทำงานด้วยความมีไฟ อยู่ตลอดเวลา" นอกจากนี้ผลการวิจัยของ ฮอร์นาเคย์ และ อบาวด์ (John A. Hounaday and John About อ้างถึงในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2529:45) ยังพบว่า "เมื่อเปรียบเทียบกับคนทั่วไปแล้ว ผู้ประกอบการจะมีคะแนนสูงสำหรับความต้องการความสำเร็จ" ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ความปรารถนาความสำเร็จหรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเป็นแรงผลักดันที่สำคัญของผู้ประกอบการที่จะทำให้เกิดการทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายได้แล้ว จะเกิดความภาคภูมิใจตามมาในที่สุด ส่วนลักษณะที่เห็นด้วยในระดับน้อยของทั้งอาจารย์และผู้ประกอบการคือ รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากดำเนินงานด้านธุรกิจเลย (อาจารย์ $\bar{x}=3.99$, ผู้ประกอบการ $\bar{x}=3.87$) แสดงว่า ทั้งอาจารย์และผู้ประกอบการ เห็นว่า ผู้ประกอบการที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นจะประกอบอาชีพได้สำเร็จ สู่เป้าหมายได้ดีกว่า บุคคลที่มีความรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่ชอบงานด้านธุรกิจเลย ดังนั้นคุณลักษณะด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นจะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลประกอบอาชีพและเมื่อประกอบอาชีพแล้วก็เป็นแรงจูงใจให้การดำเนินงานเจริญก้าวหน้าต่อไป

แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในลักษณะต่อไปนี้คือ ถ้าธุรกิจที่ดำเนินอยู่นั้นเป็นธุรกิจที่จะทำให้มีชื่อเสียงและเกียรติยศจะมีความภาคภูมิใจมากและความพยายามที่จะขยายธุรกิจให้เป็นธุรกิจในระดับแนวหน้าของวงการธุรกิจนั้น ๆ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะต่อไปนี้คือ มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ และการใช้เวลาส่วนใหญ่เมื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ โดยที่ความคิดเห็นของอาจารย์สูงกว่าผู้ประกอบการ ส่วนลักษณะอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาโดยรวม

แล้ว กลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ อาจารย์มีความเห็นหรือคาดหวังสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ในลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์เป็นนักวิชาการ ส่วนผู้ประกอบการเป็นผู้ปฏิบัติ อาจารย์จึงมีความคาดหวังสูง ว่าผู้ประกอบการ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากเท่าใด ความสำเร็จของการดำเนินงานด้านธุรกิจย่อมมีมากเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีของแรงจูงใจในงานของ มาสโลว์ (Maslow อ้างถึงใน ผะอบ พวงน้อย 2531:23-24) ที่ว่า "ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ระดับตามความสำคัญคือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความสนใจ ความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่นและความต้องการพึงใจต่อความสำเร็จ ความปรารถนาที่จะได้รับการสนองความต้องการเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้มนุษย์กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อย่่างไรก็ตาม ความต้องการความสำเร็จนั้นถือว่าเป็นความต้องการชั้นสูงสุดของมนุษย์ ซึ่งเป็นความปรารถนาที่จะมีชื่อเสียงจากความสามารถของตน" และจากการวิจัยของ สโตกส์ (Stoke 1974 : 555-579) ก็พบว่า "ผู้ประกอบการชาวอาฟริกานิสถานโดยทั่วไปมีแรงจูงใจที่ต้องการความสำเร็จในชีวิตในระดับสูง" ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ทั้งอาจารย์และผู้ประกอบการได้เห็นความสำคัญของคุณลักษณะด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นอย่างมาก ในอันที่จะเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดธุรกิจ หรือการประกอบการ ตลอดจนช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จในที่สุดด้วยเช่นกัน

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางในทุก ๆ ลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะต่อไปนี้ ถ้าธุรกิจที่ดำเนินอยู่นั้นเป็นธุรกิจที่จะทำให้มีชื่อเสียงและเกียรติยศจะมีความภาคภูมิใจมาก ($\bar{x}=3.47$) และรู้สึกอิมเมจ และภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ ($\bar{x}= 3.40$) แสดงว่า นักศึกษายังมีลักษณะต่าง ๆ ในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักศึกษายังไม่มีโอกาสและเวลาสำหรับการประกอบการอย่างแท้จริง ประกอบกับภาระหน้าที่ของนักศึกษาที่จะต้องศึกษาเล่าเรียนมากกว่าที่จะมีความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ อย่่างไรก็ตามก็ยังมึนักศึกษาบางส่วนที่มีความปรารถนาที่จะแสวงหางานทำ เช่น ไปสมัครอบรมไก่ค้เพื่อที่จะได้มีอาชีพเป็นไก้ค้อาชีพได้ หรือไปสมัครเป็นบาร์เทนเดอร์ตามโรงแรมต่าง ๆ เป็นต้น ดังจะเห็นจากการสัมภาษณ์ ผู้จัดการบริษัทรุ่งเรืองทัวร์ เทรเวลเซ็นเตอร์ จำกัด (เซวง ลักษณะวิลาศ, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า "ที่บริษัทจะเปิดรับไก้ค้ โดยให้การอบรมเบื้องต้นเป็นประจำทุกปี ปีละประมาณ 50 คน ปรากฏว่านักศึกษาวิทยาลัยครุมาสมัครเป็นจำนวนมากพอสมควร"

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาแล้ว ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่ควรเป็นสูงกว่าที่เป็นจริง ในลักษณะต่อไปนี้คือ ถ้าได้ทำสิ่งใดแล้ว จะพยายามทำให้ดีกว่าที่ผู้อื่นได้ทำอยู่ก่อนแล้ว รู้สึกอึดใจและภาคภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ โดยทั่ว ๆ ไปแล้วมีความสุขและพอใจที่จะต้องรับผิดชอบในธุรกิจที่ทำ ถ้าธุรกิจที่ดำเนินอยู่นั้นเป็นธุรกิจที่จะทำให้มีชื่อเสียงและเกียรติยศ จะมีความภาคภูมิใจมาก มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจเสมอ ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ พยายามที่จะขยายธุรกิจให้เป็นธุรกิจในระดับแนวหน้าของวงการธุรกิจนั้น ๆ และรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากดำเนินงานด้านธุรกิจเลย เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และที่เป็นจริงของนักศึกษาในค่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์นั้นสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ บอร์แลนด์ (Borland 1975:771-A) ที่พบว่า "นักศึกษาที่มีความประสงค์จะออกไปดำเนินการก่อตั้งบริษัทของตนเองนั้น มีคุณลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีความประสงค์ดังกล่าว" จึงกล่าวได้ว่า นักศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ยังมีคุณลักษณะค่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ หัวหน้าคณะวิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ (พิบูลย์ ทีปะปรา, สัมภาษณ์) ที่ว่า "นักศึกษาขาดความกระตือรือร้น มีความเฉื่อยชาไม่ค่อยคล่องแคล่ว และไม่ค่อยยอมรับในสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนแนะแนวทางให้ ตัวอย่างเช่น การเรียนพิเศษภาษาต่างประเทศ คณะวิชาฯ จัดเวลาพิเศษให้เรียน แต่ไม่ค่อยมีนักศึกษามาสมัครเรียนเลย ทั้ง ๆ ที่ไม่เก็บค่าเล่าเรียน..." ดังนั้นสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ควรร่วมมือกันหาแนวทางเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะค่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้ให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษาให้ได้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ เช่น การเปิดสอนหรืออบรมพิเศษเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่ตลาดแรงงาน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างประกอบอาชีพหารายได้จนเจือจรรอบครัว และตนเองได้ ซึ่งเมื่อนักศึกษาได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า นักศึกษาจะเกิดความภาคภูมิใจ และใฝ่ที่จะประกอบอาชีพให้มั่นคงในลำดับต่อไป

5. ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับมากคือ การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจ มักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ ($\bar{x} = 4.36$) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการที่มีความเห็นด้วยใน

ระดับมากคือ เชื่อมั่นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ($\bar{x}=4.04$) และการตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ ($\bar{x}=4.00$) แสดงว่า ความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายในเป็นความรู้สึกหรือความเชื่อที่ ตนเป็นผู้ กำหนดพฤติกรรมของตนเอง คุณลักษณะเช่นนี้ย่อมส่งเสริมและสนับสนุนความเชื่อมั่นให้แก่บุคคล กล้าที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสามารถของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ บทความในคู่มือผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2529:45) ที่กล่าวไว้ว่า "ความ เชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะประสบความสำเร็จเป็นคุณลักษณะอันสำคัญในบุคลิกของผู้ประกอบการ พวกเขาจะศึกษาข้อเท็จจริงซึ่งรวบรวมมาและตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงเหล่านั้น หากข้อเท็จจริงยังหาได้ไม่พอ ผู้ประกอบการก็ยังไม่มั่นใจเต็มที่ แต่จะค้นหาต่อไป" และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แอลเบิร์ต (Albert Shapero อ้างถึงในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2529:45) ที่พบว่า "อีกแง่มุมหนึ่งของบุคลิกภาพสำหรับผู้ประกอบการ คือ ระดับที่ผู้ประกอบการ คิดว่าตนจะสามารถลิขิตตนเองได้หรือไม่ ใครที่คิดว่าตนเองถูกลิขิตจากสิ่งภายนอกก็จะเชื่อใน โชคชะตา หรือคิดว่าคนรอบข้างเป็นคนลิขิตตัวเอง แต่สำหรับคนที่คิดว่าตนถูกลิขิตจากสิ่งที่ อยู่ภายในก็จะเชื่อมั่นว่าตนเองจะลิขิตชีวิตของตัวเองว่าจะให้ดีหรือร้ายได้ คนเหล่านี้จะเป็นคนที่ต้องการยืนอยู่บนลำแข้งของตัวเอง และพยายามทุ่มเททุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ" และจะเห็นว่าผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับความเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการ ที่เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย ในลักษณะต่อไปนี้คือ เมื่อจะเริ่มทำธุรกิจหรือกิจการใด จะต้องถูกข่มขู่ให้ดีกว่าก่อน ($\bar{x}=4.56$) การทำธุรกิจจะได้กำไรหรือขาดทุนส่วนมากขึ้นอยู่กับ พรหมลิขิตหรือโชคชะตา ($\bar{x}=3.99$) เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นนั้นจะเชื่อว่ามีลางบอกเหตุก่อนเสมอ ($\bar{x}=3.90$) และเป็นผู้ที่เชื่อว่า เรื่องเศร้าในชีวิตของคนเราส่วนมากเป็นผลมาจากความโชคร้าย ($\bar{x}=3.88$) ดังนั้นจึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายในหรือเรียกว่า "คนลิขิต" นั้นมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจมากกว่าความเชื่อใน "พรหมลิขิต" นั่นเอง

แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายในนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะต่อไปนี้คือ การทำธุรกิจจะได้กำไรหรือขาดทุนส่วนมากขึ้นอยู่กับพรหมลิขิตหรือโชคชะตา เมื่อจะเริ่มทำธุรกิจหรือกิจการใด ๆ จะต้องถูกข่มขู่ให้ดีกว่าก่อน เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นนั้นจะเชื่อว่ามีลางบอกเหตุก่อนเสมอ เป็นผู้ที่เชื่อว่า เรื่องเศร้าในชีวิตของคนเราส่วนมากเป็นผล

มาจากความโชคช่วย เชื่อว่าการวางโครงการทำสิ่งใด ๆ ไว้ล่วงหน้ามีแต่จะทำให้ท้อแท้ เพราะเป็นการยากที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามที่คาดหวัง และการตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจ มักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่อาจารย์มีความเห็นสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพราะอาจารย์คาดหวังว่าผู้ประกอบการที่จะดำเนินงานได้สำเร็จด้วยดี ควรจะมีลักษณะดังกล่าวค่อนข้างมาก แต่เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินงานด้วยตนเอง จึงรู้และเข้าใจในปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ตลอด กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจได้ดีกว่าอาจารย์ จึงมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะสามารถดำเนินงานของตนด้วยลำแข้งของตนเองได้ ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของ ไครซ์เนอร์ (Kirzner อ้างถึงในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2529:44) ที่เสนอว่า "เป้าหมายสำคัญของผู้ประกอบการคือ ความเจริญเติบโต ความก้าวหน้าของกิจการ และการลงทุนเพื่อกิจการของตน คนพวกนี้เห็นคุณค่าของการทำงานและความพยายามของตัวเอง รางวัลที่ภาคภูมิใจก็คือ ได้เห็นความสำเร็จจากฝีมือของตนเอง" นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นที่สนับสนุนคุณลักษณะดังกล่าวคือ ความคิดเห็นของหัวหน้าคณะวิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา (รัตพันธ์ รัตนเงิน, สัมภาษณ์) ที่ได้กล่าวไว้ว่า "ผู้ประกอบการจะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก รักความรับผิดชอบที่จะทำให้ตนเองแสดงออกได้ ซึ่งความสามารถด้วยวิถีทางของตนเอง" ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ทั้งอาจารย์และผู้ประกอบการต่างเห็นความสำคัญของลักษณะด้านความเชื่อในอิทธิพลควบคุมภายใน เพียงแต่ว่าอาจารย์มีความคาดหวังที่สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ เพราะสาเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านความเชื่อในอิทธิพล จากการควบคุมภายในนั้น ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางในทุก ๆ ลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจ มักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ ($\bar{x}=3.04$) แสดงว่านักศึกษายังขาดคุณลักษณะในด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน เป็นเพราะว่านักศึกษาไม่ใช่ผู้ประกอบการ จึงขาดเป้าหมายในการประกอบอาชีพและเป้าหมายนั้นเป็นเสมือนหลักสำคัญที่ผู้ประกอบการควรยึดมั่น เพราะจะทำให้ผู้ประกอบการมีกำลังใจต่อสู้อุปสรรคที่ขวางหน้าได้ และอีกประการหนึ่งคือ นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ที่จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง เพราะการมีประสบการณ์ในงานนั้น ๆ มาก่อนจะช่วยลดเวลาของการเรียนรู้ลงได้อย่างมาก และจะทำให้การดำเนินงานมีการลองผิดลองถูกน้อยลงหรือไม่มีเลย นั่นหมายถึงความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีความกล้าที่จะดำเนินกิจกรรมในอาชีพต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ ดังนั้นจากผลการวิจัยครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่านักศึกษายัง

ต้องได้รับการส่งเสริมในคุณลักษณะด้านนี้อีกเป็นอย่างมาก

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาแล้ว เมื่อทดสอบเป็นรายข้อผลการวิจัยพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในลักษณะด้านความเชื่อว่าการวางแผนโครงการทำสิ่งใด ๆ ไว้ล่วงหน้ามีแต่จะทำให้ห่อเหี่ยว เพราะเป็นการยากที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามที่คาดหวัง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะดังกล่าวต่อไปนี้ เป็นผู้มีอุปนิสัยหนักเอาเบาสู้อยู่มาก การทำธุรกิจจะได้กำไรขาดทุนส่วนมากขึ้นอยู่กับพรหมลิขิตหรือโชคชะตา เมื่อจะเริ่มทำธุรกิจหรือกิจการใดจะต้องถูกขยี้ยามให้ตีก่อน เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นนั้นจะเชื่อว่ามีลางบอกเหตุก่อนเสมอ เป็นผู้ที่เชื่อว่าเรื่องเศร้าในชีวิตของเราส่วนมากเป็นผลมาจากความโชคร้าย ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ เชื่อว่าตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในธุรกิจ และในสภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำยังมั่นใจว่าสามารถทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ด้วยดี ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายในมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่าลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา ซึ่งสาเหตุได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า นักศึกษาไม่ใช่ผู้ประกอบการ จึงขาดเป้าหมาย และประสบการณ์ในการทำธุรกิจ จึงทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะประกอบการต่าง ๆ ได้ แต่ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ บอร์แลนด์ (Borland 1975 : 771-A) ที่พบว่า "กลุ่มนักศึกษามีความต้องการที่จะก่อตั้งบริษัทของตนเองในระดับสูงนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งคือ มีคะแนนสูงใจต่ำ แต่มีคะแนนความเชื่อในความสามารถควบคุมตนเองสูง" นั้นแสดงว่า นักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูง แต่มีขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งตรงกันข้ามกับคุณลักษณะของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่อมั่นในความสามารถควบคุมตนเองอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะที่พึงประสงค์แล้ว มีคะแนนต่ำกว่าทั้งสองลักษณะ ดังนั้นจึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะดังกล่าว เนื่องจากอาชีพของผู้ประกอบการต้องอาศัยความเชื่อมั่น เพื่อที่จะทำให้มีความกล้าที่จะประกอบกิจการใด ๆ ด้วยตนเอง โดยการมอบหมายงานที่สำคัญ ๆ ให้รับผิดชอบ เช่น การติดต่อสถานที่ที่จะออกไปฝึกงานด้วยตนเอง เพื่อให้นักศึกษาจะสามารถตัดสินใจและเกิดความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะดำเนินงานตามที่ตนเองต้องการได้ โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การส่งเสริมให้นักศึกษาได้ค้นพบความสามารถและความถนัดของตนเอง เพื่อที่นักศึกษาจะปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ อันเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยขั้นพื้นฐานแก่นักศึกษานั้นเอง

6. ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับมากคือ เป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน ($\bar{x}=4.39$) ส่วนผู้ประกอบการเห็นด้วยในระดับมากคือ มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ ($\bar{x}= 4.22$) และทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องเป็นลูกจ้างผู้อื่น ($\bar{x}=4.16$) แสดงว่าความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์นั้นเป็นแนวโน้มทางด้านจิตใจของบุคคลที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมในการดำเนินกิจการใด ๆ อันจะมีผลตอบแทนที่สูงกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน ทั้งนี้เพราะการใช้เงินเป็นภาวะการเสี่ยงภัยทางการเงิน ซึ่งหมายถึง การสูญเสียเงินที่ใช้ลงทุนในกิจการธุรกิจ (เชาว์ โรจนแสง 2530:34) และ เคith (Keith 1971:210 ก็ได้กล่าวว่า "ความล้มเหลวในการบริหารธุรกิจขนาดเล็ก (small business) ส่วนใหญ่จะเกิดจากการจัดการในเรื่องการเงินอย่างหละหลวม ซึ่งเป็นไค้ทั้งในแง่ของการใช้จ่ายเงินและการเก็บรักษาเงิน" ดังนั้นเมื่อมีความรอบคอบในการใช้จ่ายเงิน นั่นคือ มีการวางแผนและการควบคุมทางด้านการเงินของกิจการ แล้วจะทำให้กิจการประสบความสำเร็จ ซึ่งนำมาซึ่งความพึงพอใจและภาคภูมิใจของผู้ประกอบการ นอกจากนี้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่มีความต้องการเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮาร์นาเคย์ และ อบาวด์ (John A Hornaday and John About อ้างถึงใน คู่มือผู้ประกอบการ 2529:45) ที่พบว่า "เมื่อเปรียบเทียบกับคนทั่วไปแล้ว ผู้ประกอบการจะมีคะแนนสูงสำหรับ ความต้องการความสำเร็จ ความเป็นอิสระ และความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ" แสดงว่าผู้มีอาชีพประกอบการนั้น ไม่ต้องการเป็นลูกจ้างผู้อื่น ซึ่งจะเห็นได้ว่า หลายคนที่หรือลูกจ้าง พนักงาน จำนวนมากใฝ่ฝันที่จะเป็นเจ้าของธุรกิจของตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือต้องการยกฐานะของตนเองเป็น "ผู้ประกอบการ" นั้นเอง ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะของความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ จึงเป็นคุณลักษณะประจำตัวของกลุ่มบุคคลผู้ดำเนินอาชีพประกอบการโดยเฉพาะ เนื่องจากการดำเนินอาชีพนั้นถึงแม้ว่าจะมีแรงจูงใจประการอื่นอยู่ด้วย แต่สิ่งที่จะขาดเสียมิได้ก็คือ เป็นผลความต้องการผลตอบแทนที่สูงกว่า จึงจะถือเป็นความพึงพอใจของผู้ประกอบการ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์นั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คือ

โดยปกติเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุนอยู่ตลอดเวลา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 คือ ลักษณะที่เป็นผู้มีความรอบคอบในการใช้เงิน ส่วนลักษณะอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว กลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการจึงมีความคิดเห็นในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แสดงว่า กลุ่มอาจารย์มีความคาดหวังในลักษณะต่าง ๆ สูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพราะว่าอาจารย์ซึ่งเป็นนักวิชาการนั้นคาดหวังอย่างมากว่า ผู้ประกอบการควรจะต้องมีคุณลักษณะด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะของความเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุนอยู่ตลอดเวลา และเป็นผู้มีความรอบคอบในการใช้เงิน เนื่องจากเงินลงทุนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารกิจการธุรกิจ และผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จต่างพูดกันเป็นเสียงเดียวกันว่า "ยุคนี้หมกมุ่นของการจับเสือมือเปล่าแล้ว เพราะฉะนั้นเงินทุนจะเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ประกอบการจะต้องมีเป็นของตนเองส่วนหนึ่ง ซึ่งการจะระดมลงไปชัดเจนว่าควรจะเป็นจำนวนเท่าไรนั้นเป็นเรื่องยาก เพราะกิจการที่ต่างกันก็ต้องการเงินทุนในจำนวนที่ต่างกันไปตามขนาด ชนิด ประเภทของกิจการ แต่อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีเงินทุนเพียงพอสำหรับที่จะหมุนได้" (วิทยา พิทยะวิริยากุล, สัมภาษณ์)

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์นั้น ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางคือ การทำธุรกิจหวังผลกำไรเท่านั้น ($\bar{x}=3.18$) และทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างของผู้อื่น ($\bar{x}=3.00$) แสดงว่านักศึกษายังมีลักษณะด้านความมีเหตุผลของเศรษฐศาสตร์ไม่เพียงพอเท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาอยู่ในสภาพของนักศึกษา ยังไม่ได้บุกเบิกงานอาชีพของผู้ประกอบการอย่างเต็มตัว แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาก็ยังมีความเข้าใจในการทำธุรกิจอยู่บ้างว่า "จุดมุ่งหมายของธุรกิจที่สำคัญที่สุดคือการหากำไรสูงสุด ซึ่งจุดมุ่งหมายในการประกอบธุรกิจนี้มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการที่จะต้องยึดเป็นหลักในการดำเนินธุรกิจ และเป็นเครื่องชี้บอกถึงความอยู่รอดหรือไม่ของธุรกิจ..." (เชาว์ โรจนแสง 2530:5-6) และนอกจากนี้นักศึกษายังเข้าใจถึงจุดสำคัญของการประกอบการว่า เป็นอาชีพที่มีอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร ซึ่งนับว่าเป็นนิมิตหมายที่ดีต่อการสร้างงานให้แก่ตนเองและผู้อื่น ตลอดจนเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานอีกด้วย นอกจากนี้ยังเห็นด้วยในระดับน้อยในลักษณะของความเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุน ($\bar{x}=2.31$) แสดงว่านักศึกษายังไม่พร้อมที่จะเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุนประกอบการ เพราะยังมีภาระด้านการศึกษาเล่าเรียนอยู่นั่นเอง

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาแล้ว ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คือ การทำธุรกิจหวังผลกำไรเท่านั้น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ โดยปกติเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อลงทุนอยู่ตลอดเวลา เป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน จุดประสงค์สำคัญในการทำธุรกิจคือ ต้องการชื่อเสียงในทางสังคม ทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องเป็นลูกจ้างผู้อื่น มองการณ์ไกลและวางแผนอนาคตในทางธุรกิจอย่างมีความหวังตลอดเวลา มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ และมีความพอใจมากต่ออาชีพที่กำลังดำเนินการอยู่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวม ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่าลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในทุกลักษณะที่กล่าวข้างต้น ซึ่งสาเหตุก็ได้แยกกล่าวมาแล้วว่าเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้เป็นผู้มีอาชีพประกอบการ ยังขาดประสบการณ์ด้านธุรกิจเป็นอย่างมาก จึงทำให้ลักษณะในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ต่ำกว่าลักษณะที่พึงประสงค์ในทุก ๆ ลักษณะ ฉะนั้นสถาบันการศึกษาจึงควรตระหนักถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะด้านนี้ โดยการจัดประสบการณ์ตรงให้แก่นักศึกษา เช่น การดำเนินงานร้านสหกรณ์ของวิทยาลัย นักศึกษาอาจจะเป็นผู้บริหารกิจการทั้งหมด แต่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมนี้จะช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะทางด้านธุรกิจมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นสถานการณ์จริง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าคุณลักษณะของความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นที่จะกระตุ้นหรือส่งเสริมให้บุคคลกลายเป็นผู้ประกอบการในเวลาต่อมาได้ และในขณะที่ได้ประกอบอาชีพดังกล่าวแล้ว คุณลักษณะดังกล่าวก็ยังจำเป็นที่จะส่งเสริมให้มีการเพิ่มผลผลิตและอื่น ๆ อันจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

7. ด้านความเป็นผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับมากคือความสามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้บ่อย ๆ ($\bar{x}=4.17$) และมักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ ($\bar{x}=4.13$) ส่วนผู้ประกอบการเห็นด้วยในระดับมากคือ มักให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง ($\bar{x}=3.87$) และเวลามีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง มักต้องช่วยไกล่เกลี่ย ($\bar{x}=3.68$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปราโมทย์ เจนการ (2523:173) ที่พบว่า "กลุ่มผู้ประกอบการมีความเป็นผู้นำสูงกว่ากลุ่มลูกจ้าง" แสดงว่าคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำของผู้ประกอบการนั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากการประกอบ

การเป็นอาชีพเกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลอยู่ด้วย กล่าวคือ ต้องมีความสามารถในการใช้ศิลปะวิธีการและสิ่งล่อใจต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลและลูกจ้างได้ทำงานเต็มความสามารถเสร็จเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ของตน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงมีลักษณะความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการขนาดเล็ก และในระยะเริ่มแรกของกิจการ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการหลายคนเริ่มกิจการต่าง ๆ นั้น เพราะได้แรงกระตุ้นจากความคิดของญาติมิตรหรือเพื่อนฝูง หรือได้จากการปรึกษาหารือชักชวนกันทำธุรกิจ เมื่อเป็นช่องโอกาสที่ควรฉกฉวยได้ นอกจากนี้ลักษณะที่ผู้ประกอบการมีความเห็นด้วยในระดับน้อยคือ มักจะตัดเงินเดือนของพนักงานเมื่อทำงานผิดพลาดโดยไม่แนะนำหรือบอกเล่าเพื่อให้โอกาสปรับปรุงแก้ไข ($\bar{x}=3.99$) แสดงว่า ผู้ประกอบการที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลูกจ้างหรือพนักงาน ดังนั้นควรจะมีความรู้และเทคนิคในการบริหารบุคคล เพราะบุคคลหรือลูกจ้างหรือที่เรียกว่า "ทีมงาน" นั้นก็ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการประกอบการ เพราะถ้าทีมงานดีย่อมช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ประกอบการไปได้อย่างดี ฉะนั้นผู้ประกอบการควรจะต้องมีวิธีบำรุงรักษา พัฒนาทีมงานให้มีคุณภาพต่อกิจการของตนเองมากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ประกอบการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความเป็นผู้นำนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คือ การสั่งงานในธุรกิจมักมีลักษณะของการใช้อำนาจมากกว่าการขอความร่วมมือ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ เวลาเมื่อมีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงมักต้องช่วยไกล่เกลี่ยมักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ สามารถพูดหวานล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้ดุษฎีเสมอ มักจะตัดเงินเดือนของพนักงานเมื่อทำงานผิดพลาดโดยไม่แนะนำหรือบอกเล่า เพื่อให้โอกาสปรับปรุงแก้ไข รู้และเข้าใจในปัญหาของพนักงานเป็นอย่างดี และได้รับการยอมรับและยกย่องในการทำธุรกิจจากญาติพี่น้องเพื่อนฝูงเสมอ และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว กลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในด้านความเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่กลุ่มอาจารย์มีความคาดหวังในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพราะว่า แม้อาจารย์จะเป็นนักวิชาการ ไม่ใช่ผู้ประกอบการ แต่บนพื้นฐานของความเข้าใจของอาจารย์นั้นเห็นความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งของการเป็นผู้นำ กล่าวคือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำนั้นไม่ใช่จะมีแต่ตัวของผู้ประกอบการเท่านั้น แต่ควรจะมีอยู่ในทุกระดับและทุกตำแหน่ง เช่น หัวหน้าพนักงาน หรือลูกจ้างพนักงานก็มีสิทธิ์ที่จะไฝ่ฝันถึงความเจริญก้าวหน้าในการทำงานให้สูงสุด ดังนั้นผู้

ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของกิจการนั้น อาจารย์จึงมีความเห็นว่ายิ่งจะต้องมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการเองก็มองเห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะด้านนี้เช่นกัน ดังจะเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัดเกษมการพิมพ์ (เกษม อัครวิษย์ก่าจาย, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า "การทำงานในโรงพิมพ์จะต้องเป็นผู้นำในทุกด้าน ทั้งในด้านเทคโนโลยีและด้านการเสียสละเวลาในการทำงาน เพราะเป็นการทำงานร่วมกับลูกจ้างหลายคน..."

สำหรับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านความเป็นผู้นำนั้น ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางเกือบทุกลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้บ่อย ๆ ($\bar{x}=2.81$) และมักให้คำปรึกษาหรือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ($\bar{x}=2.78$) แสดงว่านักศึกษายังมีลักษณะด้านความเป็นผู้นำไม่เพียงพอเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ค่อยมีโอกาสกระทำกิจกรรมในด้านการส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นผู้นำเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยครั้งนี้ยังมีลักษณะบางอย่างที่แสดงถึงความเป็นผู้นำได้พอสมควร ได้แก่ การที่สามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้บ่อย ๆ และมักช่วยให้คำปรึกษาหรือแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง ซึ่งก็หมายความว่า ถ้านักศึกษาได้เป็นผู้ประกอบการ ก็สามารถที่จะบริหารงานบุคคลและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้พอสมควร

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาแล้ว ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในลักษณะต่อไปนี้คือ มักให้คำปรึกษาหรือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง เวลาเมื่อเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงมักต้องช่วยไกล่เกลี่ย มักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ สามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้บ่อย ๆ ให้โอกาสคนงานได้ใช้ความคิด ความรับผิดชอบรวมทั้งเปิดโอกาสให้ศึกษาการทำงานด้วย รู้และเข้าใจในปัญหาของงานเป็นอย่างดี และได้รับการยอมรับและยกย่องในการทำธุรกิจจากญาติพี่น้องเพื่อนฝูงเสมอ และเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในด้านความเป็นผู้นำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยที่ลักษณะที่พึงประสงค์นั้นสูงกว่าลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในทุกลักษณะที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้เหตุผลก็เป็นเพราะว่านักศึกษายังขาดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ ดังกล่าวมาบ้างแล้วในตอนต้น จึงทำให้มีคุณลักษณะที่เป็นจริงด้านความเป็นผู้นำของนักศึกษานั้นต่ำกว่าลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นในฐานะที่นักศึกษาจะต้องสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการฝึกฝนทักษะหรือคุณลักษณะด้าน

ความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นจึงได้ โดยการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผู้นำ ผู้ตาม เช่น การสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ หรืออาจจะจัดในรูปแบบของกิจกรรม ชุมนุม หรือชมรม เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝนตนเองในด้านการเป็นผู้นำกลุ่ม ปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะการประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามหรือไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดก็ตาม ความเป็นผู้นำย่อมจะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จในการดำเนินงานนั้น ๆ เสมอ

ลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ

ผลจากการวิจัยพบว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเรียงลำดับตามค่า \bar{X} สูงสุดของแต่ละด้านมีดังนี้

1. ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผล
1.1 ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการ
น \bar{X} \bar{X} เสมอ
1.2 ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินการทันที
2. ด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้น
2.1 มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ
2.2 ชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมอยู่เสมอ
3. ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ
3.1 ชอบพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ
อยู่เสมอ
3.2 คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่อีกมาก
4. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
4.1 มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการธุรกิจอยู่เสมอ
4.2 รู้สึกภูมิใจและภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ
5. ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน
5.1 เชื่อมั่นในความสามารถของตนในการดำเนินการธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป
5.2 การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและ
ข้อเท็จจริงเสมอ
6. ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์
6.1 มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ

6.2 ทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างผู้อื่น

7. ด้านความเป็นผู้นำ

7.1 มักให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง

7.2 เวลา มีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือ เพื่อนฝูงมักต้องช่วยไกล่เกลี่ย

สำหรับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระตามความคึกเห็นของอาจารย์เรียงลำดับตามค่า \bar{x} สูงสุดของแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุผล

1.1 ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการ

นั้น ๆ เสมอ

1.2 ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินการทันที

2. ด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้น

2.1 พร้อมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจเสมอ

2.2 มีความคึกครื้น ชอบคึกคักแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3. ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ

3.1 ติดตามศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ

3.2 ติดตามความต้องการของตลาดและรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อจួយโอกาสหากำไรให้กับธุรกิจ

4. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1 มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ

4.2 ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

5.. ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน

5.1 การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ

5.2 เชื่อนั่นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

6. ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์

6.1 เป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน

6.2 มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ

7. ด้านความเป็นผู้นำ

7.1 สามารถพูดหวานล่อมให้ผู้อื่นทำตามได้อยู่บ่อย ๆ

7.2 มักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ

จากลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และอาจารย์ดังที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นได้ว่า บางด้านมีลักษณะตรงกัน และบางด้านมีลักษณะที่แตกต่างดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการและอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของการประกอบอาชีพอิสระ

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และอาจารย์ที่ตรงกัน	ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน	
	ความคิดเห็นของอาจารย์	ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ
<p>1. ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล</p> <p>1.1 ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ</p> <p>1.2 ถ้าได้ข้อมูลของโครงการเป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินธุรกิจทันที</p> <p>2. ด้านคุณลักษณะคิคนักประชิษฐ์</p> <p>3. ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ</p>	<p>2.1 พร้อมทั้งจะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจอยู่เสมอ</p> <p>2.2 มีความคิดริเริ่ม ชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ</p> <p>3.1 ติดตามศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะนำไปใช้กับธุรกิจ</p> <p>3.2 ติดตามความต้องการของตลาดและรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อจวยโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ</p>	<p>2.1 มักเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ</p> <p>2.2 ชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมอยู่เสมอ</p> <p>3.1 ชอบพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ</p> <p>3.2 คิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่มาก</p>

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ และอาจารย์ที่ตรงกัน	ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน	
	ความคิดเห็นของอาจารย์	ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ
<p>4. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์</p> <p>4.1 มีความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ</p>	<p>4.1 ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ</p>	<p>4.1 รู้สึกอึดใจและภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ</p>
<p>5. ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน</p> <p>5.1 เชื่อมั่นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป</p> <p>5.2 การตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ</p>		
<p>6. ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐกิจ</p> <p>6.1 มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ</p>	<p>6.1 เป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน</p>	<p>6.1 ทำธุรกิจเพื่อต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องเป็นลูกจ้างของผู้อื่น</p>
<p>7. ด้านความเป็นผู้นำ</p>	<p>7.1 สามารถพูดหว่านล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้ อยู่บ่อย ๆ</p> <p>7.2 มักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ อยู่เสมอ</p>	<p>7.1 มักให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติ พี่น้องและเพื่อนฝูง</p> <p>7.2 เวลาเมื่อมีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง มักต้องช่วยไกล่เกลี่ย</p>

จากตารางที่ 21 แสดงว่าลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการและอาจารย์ตรงกัน ในบางด้านดังนี้คือ ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ ก่อนทำธุรกิจจะศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริงถึงความเป็นไปได้ของโครงการนั้น ๆ เสมอ และถ้าได้ข้อมูลของโครงการ เป็นที่น่าพอใจจะลงมือดำเนินธุรกิจทันที ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้แก่ ความกระตือรือร้นในการดำเนินธุรกิจอยู่เสมอ ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน ได้แก่ เชื่อมั่นในความสามารถของตนในการดำเนินธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อไป และการตัดสินใจทุกเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจมักตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเสมอ ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ มีความพอใจที่จะทำธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จเสมอ

ส่วนลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ผู้ประกอบการและอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันมีในบางด้านดังนี้คือ ด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้นอาจารย์เห็นว่า ผู้ประกอบการต้องมีความพร้อมที่จะนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในธุรกิจเสมอ และต้องมีความคิดริเริ่มชอบคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่าควรต้องมีการเปรียบเทียบสินค้าของตนเองกับผู้อื่นเพื่อหาความแตกต่างของสินค้าอยู่เสมอ และชอบที่จะแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางกว่าเดิมอยู่เสมอ จะเห็นได้ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่เป็นนักวิชาการนั้นต้องการให้ผู้ประกอบการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อวงการธุรกิจ และคิดค้นสิ่งที่เป็นความสร้างสรรค์ต่อวงการธุรกิจ เพื่อที่จะผลิตสินค้าที่ทันสมัย และดึงดูดใจของลูกค้าให้มาก อันจะนำมาซึ่งผลกำไรสูงสุดนั่นเอง ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่าสิ่งแรกที่ผู้ประกอบการควรพิจารณาก่อนคือ การหาความแตกต่างของสินค้าของตนเองและผู้อื่นเพื่อจะให้ได้รูปแบบของสินค้าที่จะผลิตต่อไป และควรต้องแสวงหาตลาดการค้าที่กว้างขวางเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้ประกอบการในฐานะผู้ประกอบการย่อมมองเห็นถึงจุดหมายปลายทางของการจำหน่ายสินค้าว่าลูกค้าหรือตลาดของสินค้านั้นควรมีขอบเขตกว้างขวางแค่ไหน จึงจะคุ้มกับการลงทุนทำธุรกิจนั้น ๆ

สำหรับด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ อาจารย์เห็นว่าควรติดตามศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจและติดตามความต้องการของตลาดและรสนิยมของลูกค้าอยู่เสมอ เพื่อฉวยโอกาสทำกำไรให้กับธุรกิจ ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่า ชอบพูดคุยปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้หรือเพื่อนฝูงเกี่ยวกับการทำธุรกิจใหม่ ๆ อยู่เสมอ และคิดว่าโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังอยู่อีกมาก จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ซึ่งไม่มีประสบการณ์ด้านการประกอบการนั้น ย่อมต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ เป็นอย่างมากในการที่จะทำธุรกิจ ตลอดจนถึงติดตามความต้องการของตลาดและลูกค้า ทั้งนี้จะทำให้ทราบถึง

โอกาสของการทำธุรกิจต่าง ๆ ได้ ส่วนผู้ประกอบการนั้นเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านอาชีพประกอบการอยู่แล้ว ย่อมมองเห็นว่า การที่ได้พบปะพูดคุยปรึกษากับผู้ที่อยู่ในวงการธุรกิจอยู่เสมอจะช่วยให้เห็นแนวทางหรือโอกาสของการทำธุรกิจใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี และนอกจากนั้นยังได้มองเห็นโอกาสที่จะทำธุรกิจในประเทศไทยยังมีอยู่มาก เพราะผู้ประกอบการมีเวลาคลุกคลีอยู่ในวงการธุรกิจย่อมมีโอกาสมองเห็นได้ดีกว่านักวิชาการ

ค่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อาจารย์เห็นว่า ผู้ประกอบการควรรใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อดำเนินการธุรกิจให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่าจะรู้สึกอึดอัดและภูมิใจในความสำเร็จในการทำธุรกิจ จะเห็นว่าอาจารย์ซึ่งเป็นนักวิชาการมีอาชีพรับราชการที่ต้องอุทิศเวลาส่วนใหญ่เพื่อราชการ และเห็นว่าอาชีพราชการมีความเสี่ยงมากกว่าอาชีพรับราชการ ดังนั้นจึงเกรงว่าอาชีพประกอบการจะล้มเหลวทันทีที่เจ้าของกิจการไม่อุทิศเวลาให้แก่ธุรกิจของตนเอง ส่วนผู้ประกอบการนั้นประการแรกของจุดมุ่งหวังของการดำเนินธุรกิจนั้นคือ "ความต้องการในความสำเร็จ" ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แมคเคลแลนด (McClelland อ้างถึงในคู่มือผู้ประกอบการ 2529:45) ที่กล่าวว่า "ผู้ประกอบการต้องการความสำเร็จ เพราะความสำเร็จคือเป้าหมายที่ท้าทายความสามารถของผู้ประกอบการ" ฉะนั้น ผู้ประกอบการจึงมีความพอใจที่จะเห็นธุรกิจของตนเองประสบความสำเร็จอย่างงดงาม

ค่านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ อาจารย์เห็นว่า ผู้ประกอบการต้องเป็นผู้ที่มีความรอบคอบในการใช้เงิน ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่าการทำธุรกิจนั้นเพื่อต้องการความเป็นอิสระไม่ต้องเป็นลูกจ้างของผู้อื่น จะเห็นได้ว่า ตามความเห็นของอาจารย์นั้นเห็นว่าการปัจจัยสำคัญในการทำธุรกิจหรืออาชีพประกอบการคือเงินทุน เพราะเงินทุนเป็นสิ่งที่จะสามารถนำมาซึ่งปัจจัยอื่น ๆ ตามมาด้วย และการบริหารการเงินที่ถูกต้องและรอบคอบก็มีผลต่อความก้าวหน้าและความมั่นคงของธุรกิจนั้น ๆ ฉะนั้นในค่านเศรษฐศาสตร์ อาจารย์จึงเห็นว่าการบริหารเงินทุนเป็นสิ่งสำคัญมาก ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่าการเริ่มต้นอาชีพธุรกิจนั้น หมายถึงการเริ่มต้นเป็นเจ้าของกิจการที่ผู้ดำเนินธุรกิจทุกระดับต้องการที่จะไขว่คว้าให้ได้มา เพราะจะได้มีอิสระในการดำเนินอาชีพของตนเอง ไม่ต้องการเป็นลูกจ้างผู้อื่นอีกต่อไป ซึ่งจะเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮอร์นาเคย์ และอบาดด์ (Hornaday and Aboud อ้างถึงในคู่มือผู้ประกอบการ 2529:45) ที่พบว่า "นอกจากความต้องการความสำเร็จแล้ว ผู้ประกอบการยังต้องการความเป็นอิสระอีกด้วย"

สำหรับด้านความเป็นผู้นำ อาจารย์เห็นว่า ผู้ประกอบการควรสามารถพูดหวานล้อมให้ผู้อื่นทำตามได้บ่อย ๆ และมักเป็นผู้ริเริ่มชักชวนผู้อื่นร่วมกันทำสิ่งใด ๆ เสมอ ส่วนผู้ประกอบการเห็นว่าผู้ประกอบการควรให้คำปรึกษาหารือหรือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูง และเวลามีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงจะต้องช่วยไกล่เกลี่ย จะเห็นได้ว่าอาจารย์ซึ่งเป็นข้าราชการย่อมเคยชินต่อการออกคำสั่ง และรับคำสั่งอยู่เสมอ จึงคิดว่าการทำอาชีพประกอบการจะสำเร็จได้นั้นต้องสามารถพูดหรือสั่งหรือชักชวนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามความต้องการของตนเองได้ แต่สำหรับผู้ประกอบการนั้นเห็นว่า การดำเนินธุรกิจที่บางครั้งต้องพบกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายหลายด้านที่จะเกิดผลเสียต่อกิจการได้ ดังนั้นเจ้าของกิจการจะต้องเป็นที่ปรึกษาอย่างคิ สามารถช่วยเหลือคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ได้ อันจะทำให้เกิดผลเสียต่อธุรกิจน้อยที่สุดหรือไม่เลย

ข้อ เสนอแนะ

1. ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล ตามความเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยคือ การมีความกล้าที่จะกู้เงินธนาคารเพื่อก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือขยายกิจการเดิม ($\bar{x}=2.07$) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระดับที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์แล้ว ลักษณะดังกล่าวจะมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$) ส่วนตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการในลักษณะข้อเดียวกันนี้ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.10$) และค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.54$) ค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.83$) และค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นตามความเห็นของผู้ประกอบการก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x}=3.50$) จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวนี้แสดงว่า นักศึกษายังขาดคุณลักษณะในด้านความเสี่ยงอยู่มาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษายู่ในวัยของการศึกษาเล่าเรียน ยังขาดประสบการณ์ในการหาแหล่งเงินทุนสำหรับทำธุรกิจ ประกอบกับหลักสูตรการเรียนการสอนของแต่ละโปรแกรมวิชานั้นมีแต่รายวิชาพื้นฐานรายวิชาเฉพาะด้าน และถึงแม้จะมีกลุ่มจิตวิทยาการจัดการแต่ก็ไม่ได้มีรายวิชาที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะด้านความกล้าเสี่ยงเลย ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจะจัดในรูปแบบที่เน้นการฝึกการระดมทุนเพื่อการทำธุรกิจ เช่น การจัดตั้งร้านค้า หรือโครงการทำธุรกิจต่าง ๆ โดยการบริหารแบบครบวงจร เริ่มตั้งแต่การจัดหาแหล่งเงินทุนต่าง ๆ รู้จักรบบการกู้เงินจากธนาคาร ซึ่งอาจเชิญวิทยากรจากฝ่ายสินเชื่อของธนาคารมาให้ความรู้ด้านการกู้ยืมเงิน

เพื่อการลงทุนให้แก่นักศึกษาได้รู้และเข้าใจ และนำไปทดลองปฏิบัติได้ อันจะเป็นการส่งเสริมคุณลักษณะความกล้าเสี่ยงให้แก่นักศึกษาได้

2. ด้านคุณลักษณะคิควิธีปฏิบัติ ตามความเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยคือ การขบคิดที่จะผลิตสินค้าใหม่หรือบริการใหม่ให้แก่ลูกค้า ($\bar{x}=2.29$) แต่ระดับที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์ในลักษณะดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$) และความเห็นของผู้ประกอบการในลักษณะข้อเดียวกันนี้ก็มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$) ส่วนค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.59$) ค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$) และค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของผู้ประกอบการก็อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$) จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวนี้แสดงว่านักศึกษายังขาดคุณลักษณะด้านคิควิธีปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรยังไม่ได้เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับการคิควิธีปฏิบัติ จึงขาดโอกาสที่หาแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ดังควรจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ตรงให้แก่นักศึกษา โดยเฉพาะการจัดทัศนศึกษาและดูงานเกี่ยวกับธุรกิจ เช่น การเยี่ยมชมสถานประกอบการต่าง ๆ อันได้แก่ โรงงานผลิตสินค้า การนำชมงานแสดงสินค้าที่สำคัญงานนิทรรศการเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาได้

3. ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ ตามความเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยคือ มีโอกาสหรือพยายามหาโอกาสไปดูงานด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ ($\bar{x}=2.17$) แต่ระดับที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์ในลักษณะดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) และความเห็นของผู้ประกอบการในลักษณะข้อเดียวกันนี้มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.98$) ส่วนค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.51$) ค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.39$) และตามความเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.66$) เช่นกัน จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวนี้แสดงว่านักศึกษายังขาดคุณลักษณะด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสธุรกิจ เพราะพิจารณาตามหลักสูตรการเรียนการสอนแล้ว จะเน้นภาคทฤษฎีมาก ขาดการออกไปศึกษาดูงานภายนอก ดังนั้นควรจัดโครงการเพื่อส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ด้านโอกาสทางธุรกิจให้แก่นักศึกษา เช่น การจัดบรรยายพิเศษ

หรือการอภิปรายเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ของธุรกิจ เช่น ด้านการตลาด ด้านการรับสินค้าเข้าและการส่งออก ด้านการเงิน การบัญชี ด้านแหล่งเงินทุนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการแนะแนวเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ การบรรยายพิเศษ ดังกล่าวจะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มองเห็นโอกาสทางธุรกิจมากขึ้นนั่นเอง โดยอาจจะเชิญวิทยากรที่ เป็นผู้สำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานประกอบอาชีพอิสระในอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

4. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามความเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยคือ การพยายามที่ขยายธุรกิจให้เป็นธุรกิจแนวหน้าของวงการธุรกิจนั้น ๆ ($\bar{x}=2.64$) แต่ระดับที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์ในลักษณะดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$) และความเห็นของผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x}=3.60$) ส่วนค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.01$) ค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$) และความเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.88$) เช่นกัน จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวแสดงว่านักศึกษายังขาดคุณลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นเพราะว่านักศึกษายังไม่ได้เป็นนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการจึงไม่สามารถทำให้ธุรกิจก้าวไปสู่แนวหน้าได้ ประกอบกับสถาบันการศึกษาไม่ได้ปลูกฝังคุณลักษณะด้านนี้ให้นักศึกษาเท่าที่ควร ดังนั้นควรเสริมสร้างและส่งเสริมทัศนคติค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ไม่ควรหมิ่นเหยียดหยามวิชาชีพหรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบการการค้าเงินในเรื่องนี้สามารถสอดแทรกเนื้อหาที่จะส่งเสริมทัศนคติและค่านิยมที่ดีในรายวิชาที่เรียนได้ โดยอาจารย์ผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกชี้แนะให้เห็นถึงข้อดีและโอกาสของการประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้ เท่าที่โอกาสจะอำนวยให้ อันจะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นที่จะประกอบอาชีพสร้างงานให้แก่ตนเองและสังคมต่อไป

5. ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน ตามความเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางคือ ในสภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำยังมั่นใจว่าสามารถทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ด้วยดี ($\bar{x}=2.56$) แต่ระดับที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์ในลักษณะดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$) และความเห็นของผู้ประกอบการที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.62$) ส่วนค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.04$) ค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$) และความเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก

($\bar{x}=3.86$) เช่นกัน จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวแสดงว่านักศึกษายังขาดคุณลักษณะด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นเพราะนักศึกษายังไม่สามารถสำรวจความสนใจและความถนัดของตนเอง จึงทำให้ขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกเชื่อมั่นในความสามารถและความถนัดของตนเอง อย่างเช่น การฝึกงานในสถานประกอบการภายนอกโดยให้นักศึกษาติดต่อกหาสถานที่ฝึกงาน ตลอดจนเลือกแผนกของงานด้วยตนเอง หรือการจัดกลุ่มย่อยเพื่อฝึกทำงานด้านธุรกิจต่าง ๆ เช่น การจัดทัวร์ในวันหยุดราชการโดยให้นักศึกษาดูงานด้วยตนเองทั้งหมด เพื่อเป็นการฝึกให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น

6. ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ ตามความเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย คือ โดยปกติเป็นผู้ที่พยายามเก็บเงินไว้เพื่อการลงทุนอยู่ตลอดเวลา ($\bar{x}=2.31$) แต่ระดับที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์ในลักษณะดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) และความเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.80$) ส่วนค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.54$) ค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.99$) และความเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$) เช่นกัน จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวแสดงว่านักศึกษายังขาดคุณลักษณะของความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ทั้งนี้ นักศึกษาอยู่ในฐานะของนักศึกษา และฐานะทางการเงินก็ไม่เอื้อต่อการเก็บออมเงินเพื่อการลงทุน ซึ่งยังไม่มีความรู้ถึงลักษณะดังกล่าวเท่าที่ควร ดังนั้นจึงถือเป็นหน้าที่ของสถาบันของการศึกษาที่ควรจะต้องปลูกฝังลักษณะของความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ ให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา อันได้แก่ การจัดบรรยายหรืออภิปรายพิเศษเกี่ยวกับการลงทุนเพื่อทำธุรกิจ หรือแนวทางในการประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยจะจัดบรรยายรวมในรายวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในหลักสูตรหรือจัดเสริมหลักสูตรก็ได้ ดังเช่น รายวิชาเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ ธุรกิจขนาดย่อม หรือรายวิชาเกี่ยวกับหลักการเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

7. ด้านความเป็นผู้นำ ตามความเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง คือ เวลาที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทในหมู่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงมักต้องช่วยไกล่เกลี่ย ($\bar{x}=2.51$) แต่ระดับที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์ในลักษณะดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$) และความเห็นของผู้ประกอบการก็อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) ส่วนค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่เป็นจริงของนักศึกษา

อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.68$) ค่าเฉลี่ยรวมของลักษณะที่ควรเป็นตามความเห็นของอาจารย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.89$) และความเห็นของผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.63$) จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวแสดงว่านักศึกษายังต้องได้รับการปรับระดับคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำให้สูงขึ้น ซึ่งอาจจะจัดกิจกรรมหรือมอบหมายงานประจำให้รับผิดชอบ เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงบทบาทของผู้นำ-ผู้ตามได้เป็นอย่างดี ดังเช่น การจัดทำวารสารประจำคณะวิชาฯ หรือหนังสือพิมพ์ของสถาบันการศึกษา โดยอาจจัดเป็นกลุ่มย่อยเพื่อเวียนกันทำหน้าที่ด้านต่าง ๆ และให้นักศึกษาได้ฝึกงานเกี่ยวกับทักษะด้านอื่น ๆ ไปด้วย หรือการฝึกเป็นผู้นำการท่องเที่ยว ฝึกทำงานในหน้าที่ผู้นำในองค์กร เช่น เป็นผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยปลูกฝังคุณ-ลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นในการลงทุนทำการค้าขนาดย่อมประเภทต่าง ๆ
2. ควรศึกษาภารกิจในการเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติต่ออาชีพอิสระ
3. ควรศึกษาอุปสรรคและปัญหาของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
4. ควรศึกษาถึงประสบการณ์ของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ